היינט 8 זייטען

פּולע טאַבעלעס פון דער 21־טער מלוכה־לאָטעריע — זעה 7־טע זייט

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

פּרייז 15 גר.

NAJER FOLKSBLAT

נייער פאָלקסבלאַט

№ 236	לאָדז, דאָנערשטאָג, כ"ד תשרי תרצ"א	אכטער יאָהרגאַנג	Łódź, Czwartek, 16 października 1930 r.	№ 236

אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 71-224 — Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71.

אַטענטאַט אויף מאַרשאַל פּילסודסקי

איז געפּלאַנט געוואָרען אַדורכצופיהרען דורך וואַרפען אַ באָמבע

גרויסע אַרעסטען צווישען דער פּ.פּ.ס.־ישער מיליץ

קלאַנגען וועגען באָמבען־אַטענטאַט

וואַרשאַ, 15 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). מאָנטאָג האָבען זיך אין וואַרשא פערשפּרייט קלאַנגען וועגען דעם, אַז ס'איז צוגעגרייט געוואָרען אַ באָמבען־אַטענטאַט אויף מאַרשאַל פּילסודסקי. די קלאַנגען האָבען זיך אַרויסגעוויזען אַלס ריכטיגע, ווייל צומאָרגענס אינדערפריה האָט די „איסקראַ"־אַגענטור פונאַנדערגעשיקט פאָלגענדען בעריכט:

די זיכערהייטס־מאַכט איז זייט אַ לענגערע צייט אויפמערקזאַם געוואָרען אויף דער געפאַהר פאַר דער רוה און אָרדנונג צוליב דער טעטיגקייט פון דער

פּ.פּ.ס.־ישער פּאַרטייאישער מיליץ

אין רעזולטאַט פון לענגערע אויספאָרשונגען, האָבען פּאָליציי־פונקציאָנערען אין דער נאַכט פון 12. אויפ'ן 13. אָקטאָבער אַדורכגעפיהרט אַ רייה רעוויזיעס ביי די בעדייטענדע טוער פון דער דאָזיגער מיליץ, האָבענדיג אַ פערדאַכט, אַז די מיליץ בעזיצט הייס געוועהר.

בעת די רעוויזיעס איז אין די וואוינונגען פון דער מיליץ געפונען געוואָרען פיל רעוואָלווערען און ביקסען־אַמוניציע. אויפ'ן גרונד פון אַזעלכע רעזולטאַטען פון די רעוויזיעס

זענען אַרעסטירט געוואָרען

פּיאָטר יאַגאָדזשינסקי, אַנ'אָנגעשטעלטער פון אַ בוי־אונטערנעהמונג, וויטאָלד פּאַזשיצקי, אָנגעשטעלטער אין קראַנקען־קאַסע, עווגעניוש פּזשעטאַטשניק, אַנ'אַרבייטער; מאַריאַן סינאָוויעצקי, רעדאַקטאָר פון „כלאָפּסקאַ פּראַוודאַ"; דאָמיניק טראַכומאָוויטש,— וואָזשני אין קראַנקען־קאַסע; עוואַריסט כראָשטשיצקי, יוזעף ביאַלקאָווסקי און זיגמונט ראַטשינסקי. דאַן האָט די פּוילישע טעלעגראַפען־אַגענטור פונאַנדערגעשיקט פאָלגענדען קאָמוניקאַט: די זיכערהייטס־מאַכט האָט אַרעסטירט עטליכע מיטגלידער פון דער פּ.פּ.ס.־ישער מיליץ אונטערן פערדאַכט פון צוגרייטען אַ טעראָריסטישע פערשווערונג. לויט די ביז־איצטיגע ערקלערונגען, איז דער אָרגאַניזאַטאָר פון דער דאָזיגער אַקציע געוועזען יאַגאָדזשינסקי, וועלכער האָט געוואָלט וואַרפען אַ באָמבע אויפ'ן אויטאָ פון מאַרשאַל פּילסודסקי, בעגונ־צענדיג דערביי זיינע חברים, צו פערלייכטערען איהם דאָס אַנטלויפען דורך שיסען פון רעוואָלווערען

ווי אַזוי איז דער אַטענטאַט צוגעגרייט געוואָרען

די אַרעסטען, וואָס זענען פאָרגעקומען אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם צוגרייטען דעם אַטענטאַט אויפ'ן מאַרשאַל פּילסודסקי שטעלט זיך, לויט ווייטערדיגע אינפאָרמאַציעס פון „איסקראַ" פאָר אויף פאָלגענדען אופן:

דער אַטענטאַט איז צוגעגרייט געוואָרען דורכ'ן אַרעסטירטען מיטגליד פון דער פּ.פּ.ס.־ישער מיליץ יאַגאָדזשינסקי. צו דעם צוועק האָט ער זיך צונויפגערעדט מיט עטליכע מיטהעלפער: טראַכימאָוויטש, ביאַלקאָווסקי, כראָשטשינסקי און פּאָזשיצקי. יאַגאָדזשינסקי האָט אָבער אויף

2 געהיימע זיצונגען

נישט דערצעהלט זיינע מיטהעלפער וועגען די ציעלען פון די פאָרבערייטונגען, און האָט זיי אויך נישט אינפאָרמירט וועגען דער פּערזאָן, אויף וועלכער דער אַטענטאַט האָט געזאָלט אויסגעפיהרט ווערען. די פערזאַמלונגען זענען פאָרגעקומען אין דער וואוינונג פון אַ געוויסען מאַליקאָוו אויף לעשנאָ 55, לויט די אייגענע ערקלערונגען פון די אַרעסטירטע האָבען זיי געהאַט דעם איינדרוק, אַז ס'האַנדעלט זיך וועגען אַטענטאַט אויף דער טורמע־עקספּערט, וואָס פיהרט איבער אַרעסטירטע.

יאַגאָדזשינסקי האָט אָבער פּאַראויס ערקלערט, אַז ס'האַנדעלט זיך דאָ וועגען אַ בעדייטענדען ענין און האָט פערלאַנגט, אַז די, וואָס פיהלען זיך נישט גענוג שטאַרק, זאָלען גלייך רעזיגנירען פון אַנטייל אין דעם געפּלאַנטען געהיימנישפולען אַטענטאַט, צוליב דער דאָזיגער התראה האָט זיך כראָשטשינסקי צוריקגעצויגען. דער אַטענטאַט האָט געזאָלט אויספיהרען יאַגאָדזשינסקי אַליין און זיינע חברים האָבען נאָר געזאָלט אויספיהרען די טעכנישע ראָל פון דעקען יאַגאָדזשינסקין בעת'ן אָנפאַל. דער אַטענטאַט האָט געזאָלט אויסגעפיהרט ווערען

דורך וואַרפען אַ באָמבע

דער טערמין האָט געזאָלט זיין פרייטאָג דעם 10. ד. ח. צווישען 6 און 7 אין אָוונד, יאַגאָדזשינסקי האָט געמיינט, אַז אין דער דאָזיגער שעה וועט דער מאַרשאַל פּילסודסקי אַדורכפאָהרען, ווי געוועהנליך, פון פּאַלאַץ פון מיניסטאָרען־ראַט אין בעלוועדער אַריין. אַלס פונקט פון אַטענטאַט האָט יאַגאָדזשינסקי אויסגעקליבען דאָס הויז נומער 36 אויף די אויאַזדאָווער אַלעי. נאָכ'ן אַטענטאַט האָט יאַגאָדזשינסקי געזאָלט אַנטלויפען דורך דער וויעיסקאַ גאַס און זיינע חברים האָבען איהם געזאָלט דעקען דורך רעוואָלווער־פייער.

אין דעם בעשטימטען טאָג, ווי די אַרעסטירטע ערקלערען, האָבען זיך טעראָריסטען פערזאַמעלט 6 אַ זייגער ביי אייבע פון די טראַמוואַי־סטאַציעס אויף סאָלנאַ גאַס.

די וואַרשאַווער זיכערהייטס־מאַכט האָט אָבער שוין געוואוסט, אַז ס'גרייט זיך אַטענטאַט. מ'האָט אָבער נישט געוואוסט אויף וועמען. די 5 טעראָריסטען זענען שוין געהאַלטען געוואָרען אויפ'ן אויג.

די אַרעסטירטע ערקלערען ווייטער, אַז ערשט אויף דער לעצטער זיצונג, ווען איינער פון זיי האָט געפרעגט יאַגאָדזשינסקין וועגען וואָס ס'האַנדעלט זיך און אויף וועמען דער אַטענטאַט זאָל אויסגעפיהרט ווערען, האָט ער ערשט געענטפערט, אַז

ס'האַנדעלט זיך וועגען מאַרשאַל פּילסודסקי

אין דעם מאָמענט האָבען זיך עטליכע מענשען צוריקגעצויגען און אָפּגעזאָגט זייער אַנטייל.

די זיכערהייטס־מאַכט, שטרעבענדיג צו אַרעסטירען אַלע מיטהעלפער, האָבען זיי גענומען אונטער אָבסערוואַציע און ערשט דעם 13. אָקטאָבער צוגעטרעטען אנטגילטיג צו ליקווידירען דעם ענין.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער דערמאָהנטער ענטדעקונג איז ווייטער אַרעסטירט געוואָרען דער 70־יעהריגער פּ.פּ.ס.־מיטגליד קאַזשימיעזש פּיעטקעוויטש און דער 67־יעהריגער טאָמאַש מיכאַלאַק, ביי וועמען אין די וואוינונגען מ'האָט געפונען געוועהר. זיי זענען שפּעטער בעפרייט געוואָרען, ס'איז אויך בעפרייט געוואָרען די אַרעסטירטע פרוי גאַרגאַל אין וועמענס וואוינונג די טעראָריסטען האָבען געזאָלט אָפּהאַלטען זייערע פערזאַמלונגען, ווייל ס'האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז די פרוי גאַרגאַל האָט נישט געוואוסט צוליב וואָס די אַרעסטירטע פערזאָנען קומען זיך צונויף.

אַרעסטירט 2 געוו. דעפּוטאַטען

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער ענטדעקטער געשיכטע וועגען געפּלאַנטען אַטענטאַט אויפ'ן מאַרשאַל פּילסודסקי איז אין ביאַלאַ־פּאָדלאַסק אַרעסטירט געוואָרען דער געוו. פּ.פּ.ס.־ישער דעפּוטאַט עדמונד כאָדינסקי.

נעכטען אינדערפריה זענען אין סיים געקומען 2 אַגענטען און ערקלערט, דער סיים־וואַך, אַז זיי זענען געקומען אַרעסטירען דעם געוו. פּ.פּ.ס.־ישען דעפּוטאַט יגנאַץ זשענגעלעווסקי, צוליב גאַס וואָס די פּאָליציי־פונקציאָנערען האָבען נישט געהאַט קיין שריפטליכען אַרעסט־בעפעהל זענען זיי נישט אַריינגעלאָזען געוואָרען אין סיים. ווען דער געוו. דעפּ. זשענגעלעווסקי האָט זיך וועגען דעם דערוואוסט איז ער אַליין אַרויס פון סיים און זיך איבערגעגעבען אין רשות פון פּאָליציי, ער איז גלייך אַרעסטירט געוואָרען, זשענגעלעווסקי איז איינער פון די אָנפיהרער פון דער פּ.פּ.ס.־ישער מיליץ. זיין אַרעסט שטעהט אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם געפּלאַנטען אַטענטאַט אויפ'ן מאַרשאַל פּילסודסקי.

נעכטען אינדערפריה זענען אויך אין צוזאַמענהאַנג דערמיט אַרעסטירט געוואָרען דער סעקרעטאַר פון פּראָפעסיאָנעלען ראַט לאַווקאָוויטש און דער מיטגליד פון דער מיליץ סושקעוויטש.

די אויספאָרשונג אין דער פראַגע פון זעם דורכגעפאַלענעם באָמבען־אַטענטאַט אויפ' מאַרשאַל פּילסודסקי איז איבערגעגעבען געוואָרען דעם אויספאָרשונגס־ריכטער פאַר בעזונדער וויכטיגע ענינים ה' סקאָזשינסקי.

דער רושם איז לאַנד

די ידיעה וועגען דעם אַטענטאַט, וואָס האָט געזאָלט געפּלאַנט ווערען אויפ'ן מאַרשאַל פּילסודסקי האָט געמאַכט אַ געוואַלדיגען רושם אין גאַנצען לאַנד. דער מאַרשאַל אליין האָט זיך ערשט נעכטען דערוואוסט די איינצעלהייטען פון אינערן־מיניסטער. דער מאַרשאַל האָט אויסגעהערט דעם ראַפּאָרט וועגען דעם פערלויף פון דער [illegible]שונג און זיך דערמאָהנט, אַז ער איז דעם קריטישען טאָג נישט אַרויסגעפאָהרען אין בעלוועדער, צוליב די פיל אַרבייט, וואָס ער האָט געהאַט אין פּרעזידיום פון מיניסטאָרען־ראַט

10 אַ זייגער אין אָוונד איז דער

מאַרשאַל פּילסודסקי אַרויסגעפאָהרען אין אַנ'אָפענעם אויטאָ

איבער די הויפּט־גאַסען פון דער שטאָט, דאָס פּובליקום האָט דעם מאַרשאַל געמאַכט אַ געוואַלדיגע אָוואַציע.

אין פערשידענע שטעט זענען פאָרגעקומען גרויסע מאַניפעסטאַציעס לכבוד דעם מאַרשאַל.

היינט האָט זיך בעוויזען

אַנ'אויפרוף פון 8 סאָציאַל־אָרגאַניזאַציעס

וועלכע פעראורטיילען דעם געפּלאַנטען אַטענטאַט. די גאַנצע פעראַנטוואָרטליכקייט ווערט אַרויפגעוואָרפען אויף דער פּ.פּ.ס.

דער קאָמענדאַנט פון „סטזשעלעץ" מאַיאָר וולאַדיסלאַוו רושין האָט אַרויסגעגעבען אַ ספּעציעלען בעפעהל, אַז די אָפּטיילונגען זאָלען זיך האַלטען רוהיג און זאָלען נישט דערלאָזען צו קיין שום עקסצעסען, דערביי גיט ער צו, אַז ער פערשטעהט זעהר גוט די אויפרעגונג, וואָס דער געפּלאַנטער אַטענטאַט האָט אַרויסגערופען צווישען די מיטגלידער פון „סטזשעלעץ".

דער דיכטער וואַצלאַוו שעראָשעווסקי האָט פערעפענטליכט אַנ'אויפרוף צו די אַרבייטער, אין וועלכען ער פעראורטיילט דעם געפּלאַנטען אַטענטאַט. שעראָשעווסקי שרייבט צוו. אַנד.: „אַ שוידער נעהמט אַרום אויפ'ן געדאַנק, ווען דער אַטענטאַט זאָל זיך איינגעבען. ס'וואָלט זיך נישט נאָר פונאַנדערגעשפּילט אַ בירגער־קריג, נאָר מיר וואָלטען נאָך מאָרגען געהאַט אין די גרעניצען פון אונזער פאָטערלאַנד אויף מערב ד. ידייטשען אויף מזרח די מאָסקאַלעס.

ס'וואָלט געקומען אַ וועלט־מלחמה מיט איהר גאַנצען גרויל

אַרבייטער, בעטראַכט אייך איבער דעם עקעל און שרעק פון דאָזיגען אַטענטאַט און זוכט אַנ'אויסוועג פון דער לאַגע, וועלכע מאַכט מעגליך אַזאַ פּלאַן".

טשענסטאָכאָוו, 15 (טעלעפאָניש). צוליב דער ידיעה וועגען דעם געפּלאַנטען אַטענטאַט אויפ'ן מאַרשאַל פּילסודסקי האָט אין טשענסטאָכאָוו געמאַכט אַ געוואַלטיגער רושם. נעכטען נאָכמיטאָג האָט זיך פאַר'ן מאַגיסטראַט צונויפגעזאַמעלט אַנ'עולם פון עטליכע טויזענד פערזאָנען און ס'איז אימפּראָוויזירט געוואָרען אַ מיטינג, דאַן איז דער עולם אַוועק צום לאָקאַל פון פּ.פּ.ס., וועלכער איז דורך די דעמאָנסטראַנטען דעמאָלירט געוואָרען.

וואָס זאָגט די פּ.פּ.ס.?

די לעצטע 2 נומערען פון „ראָבאָטניק" מיט ערקלערונגען וועגען געפּלאַנטען אַטענטאַט אויף מאַרשאַל פּילסודסקי זענען קאָנפיסקירט געוואָרען.

דער צענטראַל־קאָמיטעט פון פּ.פּ.ס. האָט פערעפענטליכט אַ בעשלוס, אַז די פּ.פּ.ס. קעמפט מיט לעגאַלע מיטלען אין די גרעניצען פון רעכט.

וועגען דעם ווער ס'זענען די אַרעסטירטע פּ.פּ.ס.'אָווצעס שרייבט דער נעכטיגער „ראָבאָטניק": קאַזשימיעזש פּיעטקעוויטש — 67 יאָהר אַלט איז איינער פון די עלטסטע און פערדינסטפולסטע קעמפער פאַר דער אומאָפּהענגיגקייט. פּיעטקעוויטש—פּאַקיר האָט נאָך געהערט צום „פּראָלעטאַריאַט" און איז געווען איינער פון די גרינדער פון פּ.פּ.ס. לאַנגע יאָהרען האָט ער געליטען אויף קאַטאָרגע און פערשיקונג.

טאָמאַש מיכאַלאַק — 70 יאָהר אַלט, [illegible] אַ מיטגליד פון „פּראָלעטאַריאַט", אַנ'אַרעסטאַנט פון די פּעטערבורגער „קרעסטין" און געווען לאַנגע יאָהרען אויף פערשיקונג.

ווי מיר האָבען שוין געשריבען זענען ביידע זקנים שוין בעפרייט געוואָרען.

פּיאָטר יאַגאָדזשינסקי איינער פון די ערשטע מיטגלידער פון דער פּאַרטיי־באָיובקע האָט מיט 18 יאָהר צוריק געפּרובט אויסצופיהרען אַנ'אַטענטאַט אויפ'ן צוג, אין וועלכען ס'איז געפאָהרען דער וואַרשאָווער גענעראַל־גובערנאַטאָר [illegible] מיט'ן פערסישען שאַך. דער אַטענטאַט [illegible] זיך נישט איינגעגעבען. יאַגאָדזשינסקי איז [illegible] געוואָרען דורך אַ ביקסען־קויל פון אַ קאָזאַק. יאַגאָדזשינסקי איז דאַן פער'משפט געוואָרען [illegible] טויט. סקאַלאָן האָט איהם בעגנעדיגט און ער איז אָפּגעזעסען 10 יאָהר אויף קאַטאָרגע. יאַגאָדזשינסקי האָט לעצטענס נישט גענומען קיין דירעקטען אַנטייל אין דער פּאָליטישער בעוועגונג און זיך פערנומען מיט קאָאָפּעראַציעס.

אויך יאַגאָדזשינסקיס פרוי האָט בשעתו [illegible] געפיהרט אַנ'אַטענטאַט אויף סקאַלאָנען אין וואַרשאַ. זי איז דעמאָלט פער'משפט געוואָרען צום טויט, און מ'האָט איהר פערביטען די שטראָף אויף אייביגע טורמע.

קראַקאַ, 15 (טעלעפאָניש). אין צוזאַמענהאַנג מיט דער ידיעה וועגען געפּלאַנטען אַטענטאַט אויפ'ן מאַרשאַל פּילסודסקי איז אין קראַקאַ פאָרגעקומען אַ גרויסע מאַניפעסטאַציע מכבוד דעם מאַרשאַל. די מאַניפעסטאַנטען זענען אַוועק צום פּ.פּ.ס.־ישען אַרבייטער־הויז און זיך געוואָלט אַהין אַריינרייסען, זיי זענען אָבער געשטערט געוואָרען דורך דער פּ.פּ.ס.־ישער מיליץ. די פּאָליציי האָט נישט דערלאָזען צו קיין צוזאַמענשטויס.

וואַרשאַ, 15 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). היינט זענען אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן געפּלאַנטען אַטענטאַט ווייטער אַרעסטירט [illegible]: דער געוו. פּאָליטישער אַרעסטאַנט [illegible] מאַרקאָווסקי און אַ צווייטער מיטגליד פון פּ.פּ.ס. קלאָס.

היינט אינדערפריה איז אויך אַדורכגעפיהרט געוואָרען אַ רעוויזיע ביים געוו. דעפּוטאַט פון פּ.פּ.ס. שלעדזשינסקי.

אין סקאַווין הינטער קראַקאַ איז אַרעסטירט געוואָרען דער אָרטיגער פּרעזעס פון פּ.פּ.ס. וראָנאַ.

פאלקיסטען פערלאזען דעם בלאק

די פאלקס-פארטיי זוכט זיך צוריקצוציהען פון דעם שותפות מיט דער „אגודה". — ביי די ציוניסטען וועט צו קיין שלום נישט קומען. — ד"ר טהאן גענען גרינבוים. — אין ביאליסטאק קאנדידירען אדוו. טשערניכאוו און טיקטין

וו א ר ש א, 15 (טעלעפאניש פון אונזער קא־רעספאנדענט). לויט אלע וואהרשיינליכקייטען איז פאראויסצוזעהען, אז די פאלקיסטען וועלען זיך ארויס־ציהען פון דעם בלאק מיט דער אגודה, זעהט אויס, אז די פאלקיסטען האבען זיך ארומגעזעהען, אז זיי קענען נישט רעכענען אויף קיין שום מאנדאטען אינ'ם בלאק און האבען געזוכט זיך ארויסצוציהען פונ'ם בלאק. זיי האבען צוזאמענגעשטעלט א פלאט־פארם, וואס איז פול מיט רעמאקראטישע לאזונגען, ווי שטיצען די יודישוועלטליכע שול, וועלטליכע קהלות א. א. וו. און מיטן פלאטפארם זענען זיי געקומען צו דער היינטיגער זיצונג פונ'ם בלאק' די „אגודה"־פארשטעהער זענען געווארען איבערראשט פון דעם ראדיקאלען עגין און ס'האט געהאלטען אז די זיצונג זאל אויפגעריסען ווערען. די זיצונג איז אפ־געלענט געווארען אויף היינט, דאנערשטאג. ס'איז אבער שוין כמעט זיכער, אז די פאלקיסטען וועלען נישט בלייבען אין בלאק.

וו א ר ש א 15 (טעלעפאניש פון אונזער קא־רעספאנדענט). אין ציוניסטישען לאגער קאכט ווי־טער ווי אין א קעסעל. ס'איז נישט פעראן כמעט קיין שום האפנונג צו ברענגען צו א פערשטענדי־גונג צווישען די וואַרשאווער און גאליציאנער ציוניס־טען. ווי בעקאנט איז בעשלאסען געווארען, אז די ווארשאווער ציוניסטען זאלען ארויסשטעלען זייער איינענע ליסטעס אין מזרח־גאליציען, ס'איז אבער אויך זיכער, אז די גאליציאנער וועלען ארויסשטע־לען זייער ליסטעס בראש מיט ד"ר טהאן אין קאנג־רעס פוילען און די ערנסטע ציוניסטישע קרייזען איז מען צוליב דעם זעהר פערצווייפעלט.

ביאליסטאק, 15 (טעלעפאניש) אין ביאַ־ליסטאק איז דער אלגעמיינער יודישער בלאק שוין א בעשלאסענע זאך, אויפ'ן ערשטען ארט צום סיים וועט פיגורירען אדוו. טשערניכאוו, צום סענאט דער ראדיגער בעל־הבית טיקטין און הרב ראזענמאן.

ווארשא, 15 טעלעפאניש) די „אומקראא"־אגענטור מעלדעט, אז ד"ר ראזמארין איז מיט דער הסכמה פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע און מזרח־גאליציען אפגעפאהרען קיין קראקע, כדי צו בעווייגען דעם ד"ר טהאן, אז ער זאל ארויסשטע־לען זיין קאנדידאטור אין ווארשא גענען דער קאנדי־דאטור פון גרינבוימען. ווי בעקאנט האט זיך דער קאנפליקט צווישען די ווארשאווער ציוניסטען און די ציוניסטען פון מזרח־גאליציען אנגעהויבען פון דעם וואס ס'זענען אריינגעטראגען געווארען 2 ציוניס־טישע מלוכה־ליסטעס. צוליב דעם זאלען די ציוניס־טען פון קאנגרעס פוילען ארויסשטעלען איינענע קרייז־ליסטעס און גאליציען און די גאליציאנער ציו־ניסטען וועלען אזעלכע ליסטעס שטעלען אין קאנג־רעס פוילען.

ראדאם, 15 (טעלעפאניש) אויף א זיצונג פון דער יודישער קהלה מיט'ן אנטייל פון הרב קעס־טענבערג איז אנגענומען געווארען א בעשלוס, אז צוליב דעם וואס ס'איז נישט מעגליך ארורכצופיהרען איינענע קאנדידאטען אויפצופארערען די גאנצע יו־דישע געזעלשאפט אפצוגעבען זייערע שטימען פאר ב. ב.

א מבול פון קאנפיסקאציעס

וו א ר ש א, 15 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) היינט איז אין ווארשא פארגעקו־מען א מבול פון קאנפיסקאציעס, ס'זענען קאנפיס־קירט געווארען: „ראבאטניק", „קוריער פארענני" פאר אפדריקען די בעשלוסען פון פ.פ.ס.'שען צענט־ראל־קאמיטעט, „גאזעטא ווארשאווסקא", „זשעטש־פאספאליטא", „פאלאק־קאטאליק", „פאלסקא" און „כלאפסקי שטאנדאר.

דער לינק־סאציאליסטישער בלאק („בונד" און „אונאפהענגיגע") האבען היינט אפגעדרוקט זייער וואהל־פלאטפארם, גלייך אידער די פלאטפארם איז געווען פערטיג איז געקומען פאליציי און די גאנ־צע אויפלאגע קאנפיסקירט. די דרוק־פליטעס זענען פערניכטעט געווארען.

* * *

ט א ר ן, 15 (טעלעפאניש) דער היגער „גלאס פאמארסקי" האט היינט אפגעדרוקט א בילד פון פילאזאף פרידריך ניטשע מיט דער אונטערשריפט, אז דער פילאזאף איז געשטארבען אין א משוגעים־הויז. די צייטונג איז קאנפיסקירט געווארען מיט'ן מאטיוו, אז דאס בילד איז ענהליך צום מארשאל פילסודסקי

פראצעס פון יאן קוואפינסקי
אין סאסנאוויץ דעם 27 אקטאבער

ס א ס נ א וו י ץ, 15 (טעלעפאניש) דער פראצעס געגען געוו. דעפוטאט פון פ.פ.ס. יאן קוואפינסקי איז בעשטימט געווארען אויף דעם 27 אקטאבער. צום פראצעס זענען איינגערופען גע־ווארען 10 עדות. קוואפינסקי ווערט בעשולדיגט דערין, אז דעם 1 דעצעמבער 1929 האט ער אויף א מיטינג אין אלקוש גערופען אומצווארפען די איצטיגע רעגירונג דורך געוואלדיגע קראפט און

ארגאניזירען א מאסען־מארש אויף ווארשא. איהם דראהט א שטראף פון 6 יאהר טורמע.

דעמבסקי, וויטאס און פראגער
ווילען נישט ווייטער זיין קיין דעפוטאטען

וו א ר ש א, 15 (טעלעפאניש פון אונזער קא־רעספאנדענט) ווי מיר דערוויסען זיך האבען די ענדעקעס ארייגעשיקט אין בריסקער פעסטונג א דעקלאראציע פאר'ן ארעסטירטען געוו. דעפוטאט אלעקסאנדער דעמבסקי, אז ער איז מסכים ווייטער צו קאנדידירען אויף דער ליסטע פון די ענדעקעס דעמבסקי האט זיך אפגעזאגט אונטערצושרייבען די דעקלאראציע און צו קאנדידירען אין סיים, אין דער פראגע דארף זיך בעווייזען אן אפיציעלער קא־מוניקאט פון יוסטיץ־מיניסטעריום.

די סאנאציע־פרעסע שרייבט, אז אויך וויטאס און פראגער (פ. פ. ס.) האבען זיך אפגעזאגט אונ־טערצושרייבען די דעקלאראציעס.

דעם ארעסטירטען ד"ר פוטעק
ווערט נישט ערלויבט צו זיין אויף דער לויה פון זיין פערשטארבענער מוטער

וו א ר ש א, 15 (טעלעפאניש פון אונזער קא־רעספאנדענט). די מוטער פון ארעסטירטען געוו. דעפ. פון „וויזוואלעניע" ד"ר פוטעק איז געשטאר־בען, פאר'ן טויט האט זי ארויסגעשיקט א ריהרענדען בריף צו איהר ארעסטירטען זוהן, אין וועלכען זי בעט זיך, אז זי וויל זיך כאטש אויף א מינוט זעהן מיט איהר זוהן. דער בריף איז איבערגע־שיקט געווארען צו דער מאכט. דערווייל איז די פרוי פוטעק געשטארבען. דער אדוואקאט פון ד"ר פוטעק בערענסאן האט זיך דריבער טעלעגראפיש געווענדעט צום ריכטער דעמאנט וועגען ערלויבען דעם ארעסטירטען אנטיילצונעהמען אין דער לויה די ערלויבעניש איז נישט געגעבען געווארען.

ס. ד. לעבע ווידער געוועהלט אלס פרעזידענט פון רייכסטאג

ב ע ר ל י ן, 15 (טו) אונטערן פארזיץ פון עלטסטען רייכסטאגס־מיטגליד האט זיך געעפענט די היינטיגע זיצונג. אויף דער טאג־ארדנונג האט זיך געפונען נאר די פראגע פון וועהלען א פרע־זידיום. די סאציאל־דעמאקראטען האבען פארגע־לעגט אלס פרעזידענט דעם ביזאיצטיגען פרעז. פון רייכסטאג לעבע.

דייטשע פאלקס־פארטיי האט פארגעלעגט דעם ד"ר שאלץ, די קאמוניסטען דעם דעפוטאט פיק. דער היטלעראוויטץ ד"ר פריק האט ערקלערט אין נאמען פון זיין פראקציע, אז זיי קענען נישט שטימען פאר דעם מארקסיסט לעבע, וועלכער האט זיך בעת דער מלחמה אויסבעהאלטען פון מיליטער, נאר פאר'ן פראנט־סאלדאט שאלץ.

דער ערשטער וואהל־גאנג האט קיין רעזול־טאט נישט געגעבען. ביי די שטיך־וואהלען איז אלס פרעזידענט פון רייכסטאג אויסגעוועהלט גע־ווארען דער סאציאליסט לעבע מיט 269 שטימען, ד"ר שאלץ האט בעקומען 209 שטימען, דער קא־מוניסטישער קאנדידאט 77 שטימען.

אלס וויצע־פרעזידענטען זענען געוועהלט גע־ווארען שטער (נאצ.־סאציאליסט) עסער (צענטרום) און גרעף (דייטש־נאציאנאלע.)

פיקטיווע אונטערשריפטען אויף די וואהל-ליסטעס
עקספערטיזע פון גראפאלאגען

וו א ר ש א, 15 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) דער הויפט־וואהל־קאמיסאר האט איבערגעגעבען דעם גראפאלאג קוויעטשינסקי צודורכ־צופיהרען אן עקספערטיזע פון די מלוכה־ליסטעס, צי די אונטערשריפטען אויף די ליסטעס זענען נישט געמאכט געווארען מיט איין און דערזעלבער האנד. דער גראפאלאג האט פעסטגעשטעלט, אז ס'איז אזוי. אויף די ליסטעס פון די אוקראאינישע, „איינהייט", פון דער ווייסרוסישער „זמאהאניע" פון „סעלראב", פ. פ. ס.־לעוויצא און קאמוניסטען זענען הונדערטער אונטערשריפטען געמאכט געווא־רען מיט איין האנד.

די דאזיגע פראגע וועט בעטראכט ווערע אויף דער מארגענדיגער זיצונג פון דער הויפט־וואהל־קאמיסיע.

וו א ר ש א, 15 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) צוליב דעם וואס זענען נאך נישט פערענדיגט געווארען די ארבייטען, וואס זענען פערבונדען מיט'ן אויספארשען די קוועטטיאנירטע מלוכה־ליסטעס, איז די זיצונג פון דער הויפט־וואהל קאמיסיע וואס האט היינט מיטוואך געזאלט פאר קומען אפגעלעגט געווארען אויף דאנערשטאג 10 א זייגער אינדערפרי.

נאך ארעסטען

ל ע מ ב ע ר ג, 15 (טעלעפאניש). דא איז ארעס־טירט געווארען דער געוו. דעפוטאט פון דער אוק־ראינישער „אונדא", ער ווערט בעשולדיגט אין מלוכה־פערראט.

ט א מ א ש א וו, 15 (טעלעפאניש). אין טאמא־שאוו זענען ארעסטירט געווארען אנטאני מאזורעק און הערש ווייסבערג, ביידע קאנדידאטען אויף דער ליסטע פון פ.פ.ס.־לעוויצא פון פיעטריקאווער קרייז.

וו א ר ש א, 15 (טעלעפאניש פון אונזער קא־רעספאנדענט). קיין בריסק איז אפגעפאהרען דער געוו. דעפוטאט ד"ר גראלינסקי, וועלכער האט אי־בערגעגעבען דעם אויספארשונגס־ריכטער דע־מאנט, וועלכער אמטירט איצט אין דער בריסקער פעסטונג 2 וואהל־דעקלאראציעס אויף אונטערצו־שרייבען דורך די ארעסטירטע 2 געוו. דעפוטאטען פון „וויזוואלעניע" קאווינסקי און ד"ר פוטעק. זיין פאהרען האט קיין פעולה נישט געהאט.

מיט א רוהיג געוויסען
גאראנטיר איך, אז מיינע
שאמאט-אייוועז און קוכען
וואס ווערען ביי מיר אין פאבריק אויסגעארבייט זענען פון די
בעסטע מאטעריאלען!
געבוים און דריבער שטארק, דויערהאפטיג און פינקטליך און ריין
אויסגעפערטיגט.
ביליגע פרייזען! ♦♦ רייכער אויסוואהל!
ס'ווערען אויסגעפיהרט אלע ארט רעפעראטורען.

ערשטע שאמאט-אייווען-פאבריק
י. נ. גרינהאלץ
פיעטריקאווער 37
טעלעפאן 156-64

Z intencji zaręczyn
p. **Arona Klara** (Łódź)
z p. **Felą Kempińską**
(Ruda Pabjanice)
życzymy wiele szczęścia i różo-
wej przyszłości.
Firma Piotrkowski i Prawda
Łódź, Aleksandryjska 12

די לייטונג פון ארטאדאקסישען
לעהר-אנשטאלט
„דרכי נעם"
פון ג. א. ליסס אין לאדז
סיליגסקיעגא 50, טעלעפאן 215-26
אלעע 1 מאי 20, טעלעפאן 200-43
מעלדעט דערמיט, אז אין אונזערע מוסטערהאפטע גן־ילדים'ם זענען נאך פערהאן איניגע פרייע פלעצער,
גלייכצייטיג מעלדען מיר, די געעהרטע עלטערן, אז ביז דעם בעקומען פון מאגיסטראט די געהעריגע ערלויבניש אויף אויטאבוס־פערקעהר אין שטאט פאר אונזערע תלמידים, האבען מיר דערווייל אנגאזשירט איניגע פעהיגע און געניגע־פעראנטווארט־ליכע מענשען אויף צו פיהרען די קליינע קינדער פון די ווייטערע געגענדען.
די לייטונג.

בעקאנטמאכונג.
דערמיט מאך איך בעקאנט דער געעהרטער קונדשאפט, אז די ביורא פון
ד. מאנעלא
וועלכע איז געווארען געפיהרט אויף פיעטריקא־ווער 17, אין 2־טן הויף זאכאדניע 52 איז פון היינט אן איבערגעטראגען געווארען אויף פיעטריקאווער 17
אין ערשטען הויף לינקע אפיציגע
פארטער, וואו עס וועט ווייטער ווערען ערלע־דיגט און געוויסענהאפט געשריבען אלערליי ביטעם קלאוזולעס און זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילען.
מיט אכטונג ד. מאנעלא.
בעמ.: קלאזולעס און זאבעזפיעטשעניעס ווערט ערלעדיגט במשך פון 24 שעה.

אונזערע ווערטע פריינד
שמעון גאלדמאן און פאמיליע
צוליב'ן טויט פון זייער אונפערגעסליכען פאטע'ר
יוסף נ"ע
דריקען מיר אויס אונזער איניגסטען מיטגעפיהל
איגנאץ פאמעראנץ און פרוי

א גליקליכע רייזע
ווינשען מיר דעם ה'
יודעל קורצבערג
צו זיין אבריזע נאך ארגענטינע.
די חברה פון קאנסטאנטינער 9
ביי גארצעוויטש

Dr. N. HALTRECHT
הויט און געשלעכטס־
קראנקהייטען
פיעטרקאווער 10
פון 8 ביז 3 נאכמ. און
פון 8 ביז 9 אווענד
זונטאג פון 9 ביז 1.

דער אַטענטאַט אויפ׳ן מאַרשאַל פּילסודסקי

ביים בעאורטיילען דעם אַטענטאַט אויפן מאַרשאַל פּילסודסקי, וואָס איז דורך דער פּאָליציי ענטדעקט געוואָרען און געבראַכט צו אַ רייה נייע אַרעסטען צווישען די מיטגלידער פון דער פּ.פּ.ס. קאָנען זיין דריי השערות:

1) דער אַטענטאַט איז צוגעגרייט געוואָרען מיט׳ן וויסען פון די פיהרענדע פּ.פּ.ס.׳ישע פּאַרטיי־אינסטאַנצען; 2) דעם אַטענטאַט האָבען פּאַרגעברייט בעזונדערע מיטגלידער פון דער פּאַרטיי אָהן דעם וויסען און הסכמה פון דער פּאַרטיי־לייטונג און 3) מיר האָבען דאָ צו טון מיט עפּעס אַ מיספּערשטענדעניש.

די ערשטע השערה איז אַזוי אונגעהויער, דאָס וואָלט געווען אַ שריט, וואָס איז פערבונדען מיט אַזעלכע וויטגעהענדיגע קאָנסעקווענצען, דאָס וואָלט געווען אַזאַ וואַהנזיניגער אויפטו מצד אַ פּאָליטישער גרופּירונג, אַז די השערה גופא לייגט זיך גאָר נישט אויפ׳ן זינען. אַזאַ האַנדלונג, אָפּגערעדט וועגען אַלע אַנדערע פאָלגען, וואָלט געקאָנט דער פּאַרטיי, וואָס וואָלט זיך דערין אַנגאַזשירט, ברענגען דעם גרעסטען פּאָליטישען שאָדען. די היפּאָטעזע מוז דעריבער אָפּפאַלען; פּ.פּ.ס. אַלס פּאַרטיי האָט צום אַטענטאַט קיין שייכות נישט.

און ס׳איז כאַראַקטעריסטיש, אַז אַפילו די סאַנאַציע־פּרעסע, וועלכע קלויבט דאָך נישט שטאַרק איבער די מיטלען אין קאַמף געגען דער אָפּאָזיציע, ספּעציעל געגען פּ.פּ.ס. וואַרפט אויך אָפּ די השערה, האַלטענדיג, אַז די פּ.פּ.ס. האָט דעם אַטענטאַט נישט אָרגאַניזירט. אין דעם זין שרייבען כמעט אַלע צייטונגען פון רעגירונגס־לאַגער.

אָט די בלעטער שטעלען זיך אויפ׳ן צווייטען שטאַנדפּונקט: אַז די פּ.פּ.ס. אַלס גאַנצע האָט דעם אַטענטאַט נישט אָרגאַניזירט, אָבער — ער איז ענטשטאַנען אין מוח פון אַ פּ.פּ.ס׳אָוויעץ, ער האָט דעם אַטענטאַט צוגעגרייט, געוואָלט איהם אויספיהרען און געטון האָט ער דאָס אונטערן איינפלוס פון דער אַטמאָספערע, וועלכע איז געשאַפען געוואָרען דורך דער אַגיטאַציע פון פּ.פּ.ס. די מאָראַלישע אַחריות פאַרן צוגעגרייטען אַנ׳אַטענטאַט אויפ׳ן ערשטען מענש אין פּוילען פאַלט דעריבער אויף דער פּ.פּ.ס. אַלס פּאַרטיי, אויף איהר טאָגטעגליכער פּאָליטישער אַרבייט אין משך פון די לעצטע חדשים און יאָהרען, פון זינט זי איז אַריבער אין אָפענעם קאַמף געגען דער סאַנאַציע און פּילסודסקין.

די אַנאַלאָגיע מיט׳ן פאַל עליגיוש ניעוויאַראָמסקי, וועלכער האָט ערמאָרדעט דעם ערשטען פּוילישען פּרעזידענט גאַבריעל נאַרוטאָוויטש אונטערן איינפלוס פון דער אַגיטאַציע פון דער ענדעציע — איז, ביים אָננעהמען די דאָזיגע השערה זעהר אַ שטאַרקע דער טרויעריגער נאָמען פון ניעוויאַדאָמסקין איז דעריבער ווידער אַרויסגעשוואומען און ווערט בסדר איבערגע׳חזר׳ט אין די אַרטיקלען און אַרויסזאָגונגען וועגען דעם געפּלאַנטען אַטענטאַט.

עס איז אויך דאָ אַ דריטע השערה: דער גאַנצער אַטענטאַט איז נישט מעהר, ווי אַ „מיספערשטענדעניש“, אָדער גראָב זיך אויסגעדרוקט — אַ מין פּראָוואָקאַציע צוליב וואַהל־צילען.

די ענדעקישע „גאַזעטאַ וואַרשאַווסקאַ“, וועלכע בעהאַנדעלט דעם גאַנצען ענין מיט׳ן אַטענטאַט רוהיג און קאַלטבלוטיג, ווייזט אָן, אַז ס׳איז שוין נישט דאָס ערשטע מאָל, וואָס אויף פּילסודסקין ווערען אָרגאַניזירט אַטענטאַטען. האַרט פאַר דער מאַי־איבערקעהרעניש איז בעשאָסען געוואָרען דעם מאַרשאַלס ווילליע אין סולעיובעק און דאָס האָט זיך דערנאָך אַרויסגעוויזען פאַר אַנ׳אויסגעטראַכטע זאַך. אויך פאַר די וואַהלען צום וואַרשאָווער שטאָטראָט אין יאָהר 1927 זענען אַרעסטירט געוואָרען אַ רייה מיטגלידער פון דער „סטראַזש נאַראָדאָוואַ“, וועלכע מ׳האָט בעשולדיגט אין צוגרייטען אַ באָמבען אַטענטאַט אויף פּילסודסקין. מיט איראָניע בעמערקט די צייטונג, אַז די „טעכניק“ פון די ענטדעקטע אָנפאַלען איז אַלע מאָל דיזעלבע: איינער דאַרף וואַרפען אַ באָמבע, זיינע מיטהעלפער דאַרפען איהם שיצען ביים אַנטלויפען מיט רעוואָלווערן אין די הענד.

די פּ.פּ.ס. גופא, וועלכע דער גאַנצער ענין איז אַזוי שטאַרק נוגע, שטעהען אויפ׳ן שטאַנדפּונקט, אַז די גאַנצע מעשה איז אַ פּראָוואָקאַציע. געגוי, וואָס עס זאָגט די פּ.פּ.ס. איז שווער צו וויסען, ווייל די לעצטע נומערן פון „ראָבאָטניק“ זענען קאָנפיסקירט געוואָרען. מען ווייסט נאָר, אַז דער צענטראַל־קאָמיטעט האָט אָנגענומען אַ שאַרפע רעזאָלוציע, אין וועלכער ער זאָגט אָבער, אַז פּ.פּ.ס. שטעהט אויפ׳ן באָדען פון לעגאַלען קאַמף, און אין איין נאָטיץ אין „ראָבאָטניק“ ווערט געזאָגט אויפ׳ן אַדרעס פון „קוריער פּאָראַנני“, וועלכער האָט דער ערשטער געבראַכט די ידיעה וועגען אַטענטאַט: „די דאָזיגע פּראָוואָקאַציע פון ק. פּ.“ איז אַזוי אונגעהויער, אַז הגם פון די דאָזיגע פּרעסע־באַנדיטען קאָן מען אַלצדינג ערוואַרטען, מוז דאָך ביים צוזעהן אַזאַ גרעניצלאָזע געמיינהייט אַרומנעהמען אַנ׳אָנשטוינונג“.

ווי עס זאָל נישט זיין, איין זאַך איז קלאָר: אויף דער וואָגשאָל פון די וואַהלען צום סיים איז געוואָרפען געוואָרען אַנ׳ערנסט און שווער געוויכט, וואָס וועט שטאַרק אַריבערציהען די שאָל אויף דער זייט פון דער סאַנאַציע.

קלאָר מוז זיין די אחריות

צו דער שפּאַלטונג פון די ציוניסטען ביי די וואַהלען

אַ גליק, וואָס די וואַהל־אָרדינאַציע ענטהאַלט אַ געזעצליכע בעשטימונג, לויט וועלכער די מלוכה־ליסטעס מוזען אַרייגעטראָגען ווערען ביז אַ בעשטימטען טערמין. אַזוי וואָלט עד היום קיינער נישט געוואוסט, מיט וועמען און צוליב וואָס די גאַליצישע ציוניסטען וועלען געהען צו די וואַהלען. גרינבוים, דערזעלבער, וועמען דאָס פּרעזידיום פון דער לעמבערגער עקזעקוטיווע האָט קוים פאַר דריי וואָכען אָנגעבאָטען די פּרעזעסור פון יודישען „קאָלאָ“ און די אָנפיהרערשאַפט פון דער בשותפות׳דיגער מלוכה־ליסטע, וואָלט נאָך היינט זיין פּאָליטישע קאָנצעפּציע געבויט אויף דער זיכערקייט, אַז מצד די גאַליצישע ציוניסטען דראָהט איהם נישט אין לעצטען מאָמענט צו בעקומען אַ מעסער אין די פּלייצעס. ד״ר שמאָראַק וואָלט נאָך נישט געווען געצוואונגען אַרויסצוזאָגען דעם גאַנצען אמת אין זיין אַרטיקעל אין דער „כווילא“, פון וועלכען עס איז געדרונגען, אַז נישט דאָס איז וואונדערליך, וואָס מען ברעכט מצד דער עקזעקוטיווע דעם געשאַפענעם ציוניסטישען בלאָק אין וואַרשא, נאָר וואונדערליך איז דאָס, וואָס מען האָט זיך איבערהויפּט לכתחילה געזעצט צו איין טיש מיט אַזא „געפעהרליכען“, „שעדליכען“ מענש, ווי עס איז געבען — נישט אויף יודען געזאָגט — יצחק גרינבוים...

די „כווילא“ וואָלט נאָך נישט געווען אין דעם צוואַנגס־לאַגע „בפרהסיה“ צו דערוואוירען איהר אייגענעם ד״ר ראָזמאַרין, וואָס האָט ערשט פאַר אַ פּאָר טאָג אַזוי פערטרויענסווירדיג אָפּגעפיהרט געשפּרעכען מיט גרינבוימ׳ן, אַז דער „געפעהרליכער“ גרינבוים איז געבליבען אין גאַנצען חושים, אַז דער פאָרזיצער פון אַלפּוילישען ציוניסטישען בלאָק האָט פון ד יגעשפּרעכען געוואונען דעם איינדרוק, אַז זיין קאָלעגע אין פּרעזידיום פון דעם דאָזיגען בלאָק ד״ר ראָזמאַרין איז גאָר דערוואוירט דווקא פון דעם, וואָס עס איז געשעהען, פון צולאָזען און מיטהעלפען צו צוברעכען פון אַלפּוילישען ציוניסטישען בלאָק — צוליב אַ ריין־ציוניסטישען בלאָק אין אַ „חדר מיוחד“ אין גאַליציען...

אַ גליק, וואָס די וואַהל־אָרדינאַציע זעהט פאָראויס טערמינען.....

נאָך דעם אַריינטראָגען פון דער בעזונדערער מלוכה־ליסטע פאַר גאַליציען בלייבען נאָך אַ פּאָר טעג צו דער ענדגילטיגער ענטשיידונג. צי וועלען טאַקע באמת זיין צוויי ציוניסטישע ליסטעס, וואָס וועלען צוליב דערזעלבער אידעע קעמפען... געגען זיך, אָדער צי וועט נאָך אין לעצטען מאָמענט צוזיגען דער געזונדטער מענשליכער פערשטאַנד און דאָס ציוניסטישע פעראַנטוואָרטונגס־געפיהל?

ווען נישט דער קורצער טערמין, אין וועלכען די זאַך מוז זיך ענטשיידען, וואָלט די יודישע און ציוניסטישע עפענטליכקייט געמוזט נאָך — גאָט ווייסט ווי לאַנג—וואַרטען אויף אַ אויפקלערונג פון דער סיטואַציע. אַזוי ווי אָבער דער טערמין איז פעסט בעשטימט וועט די אומקלאָהרקייט דויערן נאָר אַ פּאָר טעג. די פּאָר טעג ווילען מיר בענוצען, כדי מיט מעהר צוריקהאַלטונג ווי עס איז צו בעמערקען אין לייט - אַרטיקעל פון דער „כווילא“, אָבער מיט ענטשלאָסענקייט צו דערמעגליכען אַ פעראַנטוואָרטליכע תשובה אויף דער פראַגע, וואָס עס וועט איצט געשעהען.

עס טאָר נישט פּראָוואָצירט ווערען אַ נאַרישקייט, וועלכע איז ערגער און געפעהרליכער ווי אַ פערברעך. עס טאָרען נישט שטעהען געגען זיך צוויי ציוניסטישע ליסטעס, וועלכע וואָלטען פאַר אַ יעדען אין דער יודישער און נישט־יודישער גאַס געמוזט בעדייטען אַ תהו ובוהו אין ציוניסטישען לאַגער. מען קאָן אין רעדעס און אַרטיקלען פּרובען אַלץ אויפקלערען, מען קאָן דורך פּראַגען און פּראָפּאַגאַנדאַ אַ סך פערטונקלען, דער פאַקט פון צוויי ציוניסטישע ליסטעס וועט זיך נישט לאָזען אויסמעקען פון דער ציוניסטישער געשיכטע אין פּוילען אַלס די אייטערענדע וואונד, וועלכע איז מיט ציוניסטישע הענד אויפגעריסען געוואָרען, כדי זי צו היילען.

עס איז פולקאָמען אומריכטיג, אַז דער שווערפּונקט פון פּראָבלעם ליגט דערין. דער קאַמף זאָל נישט אַריבערגעטראָגען ווערען פון איין געביט אויף דעם צווייטען. יעדער זאָל זיך פיהרען דעם קאַמף ביי זיך אינדערהיים. אַ בעזונדערע ציוניסטישע ליסטע פאַר גאַליציען און אַ בעזונדערע ציוניסטישע ליסטע פאַר קאָנגרעס - פּוילען, בעדייט — דערפון זאָלען זיך אַלע, וואָס זענען דערפאַר פעראַנטוואָרטליך, שטרעבען דערצו און לעגען דערצו צו זייער האַנד אָפּגעבען קלאָר דין־וחשבון — אַ רואין פון פּוילישען ציוניזם, אַ מאָראַלישער חורבן, אַ אידעאישער צוזאַמענברוך.

די פעראַנטוואָרטליכקייטען זאָלען זיין קלאָר. אַזוי קלאָר ווי שווער זיי זענען.

דר. מ. אינזלער.

ביי טאַלעראַנץ און גוטע ווילע

איז די צוקונפט פון ארץ־ישראל געזיכערט

אַזוי ערקלערט דער וויצע־קאָלאָניען־מיניסטער שילס

תּל־אביב, 14 (ספּ. טעל.) דער ענגלישער וויצע־קאָלאָניען־מיניסטער ד״ר שילס, וועלכער ווײַלט איצט אין ארץ־ישראל, האָט ערקלערט פאַר אַ פאָרשטעהער פון דער רייטער־טעלעגראַפען — אַגענטור:

די בריטישע רעגירונג האַלט פאַר מעגליך אויסצופיהרען איהר מאַנדאַט איבער פּאַלעסטינע אויף אַנ׳אופן, וואָס זאָל זיין גערעכטיג פאַר אַלע פּאַרטייען.

ד״ר שילס האָט אָפּגעהאַלטען פריינדליכע בעראַטונגען מיט די פיהרענדע פּערזענליכקייטען צווישען די יודען און אַראַבער און דערביי האָט ער פעסטגעשטעלט, אַז ביי אַלע צדדים הערשט אַנ׳אָפּטימיזם. ער האָפט, אַז די מענשען, וועלכע אַרבייטען אין פּאַלעסטינא פאַר שלום, וועלען דערגרייכען גינסטיגע רעזולטאַטען. אַזאַ שלום וואָלט געקאָנט ברענגען צו דער בעפרידיגונג פון די אמת׳ע נויטען פון ארץ־ישראל.

צום סוף האָט שילס בעמערקט, אַז אויב אַלע פּעראינטערעסירטע וועלען אַרבייטען אין גייסט פון טאָלעראַנץ, פון געגענזייטיגער פערשטענדיגיש און גוטען ווילען, וועט מען קאָנען דרייסט קוקען אין דער צוקונפט פון ארץ־ישראל.

„מיר האָבען 51 רעפּובליקעס, פאַרוואָס זאָל נישט זיין אויך אַ 52־טע, אַ יודישע?“

די רעדע פון ראובן בריינין אויף דעם פּלענום פון „געזערד“ אין מאָסקווע

אין דער אַמעריקאַנער פּרעסע געפינט מיר אַ רעדע, וועלכער ראובן בריינין האָט בשעתו געהאַלטען אויפ׳ן פּלענום פון געזערד אין מאָסקווע. די רעדע איז זעהר כאַראַקטעריסטיש, מיר ברענגען זי דעריבער, מיט איינינע קיצורים.

איך בין אַהערגעקומען זיך צו דערוויסען דעם אמת, וועגען ביראָ־בידזשאַן. מיך אינטערעסירען נישט די איינצעלהייטען, איך וויל אין זיי נישט אַריינגעהן, איך וויל נאָר אָפּגעבען מיין אַלגעמיינעם איינדרוק פון די בעריכטען. קודם־כל בין איך אָנגענעהם איבערראַשט פון דער פולער פרייהייט און טאָלעראַנץ פון קריטיק פון אונזער פערזאַמלונג.

חבר סודאַרסקי האָט פאַר אונז געזאָגט וועגען טעות׳ן. איך האַלט, אַז אָן טעות׳ן איז נישט מעגליך קיין שום אַרבייט, ווייל מ׳מוז מאַכען איבעריגע אויסגאַבען ביים אָנהויב פון יעדער נייער אַרבייט. איך פיל אָבער, אַז דאָ איז נישטאָ קיין פערזענליכער קאַמף צווישען אָנפיהרער, נאָר עס איז דאָ אַ ברענענדיגער ווילען פאַר דעם ערפאָלג פון דער אַלגעמיינער זאַך. די טעות׳ן, וואָס זענען געמאַכט געוואָרען אין דער אַרבייט, דאַרפען פערשטעהט זיך, בעזייטיגט ווערען.

איך דערמאָן זיך, ווי אחד העם איז געקומען צופאַהרען פון פּאַלעסטינע מיט דעם „אמת פון פּאַלעסטינע“. עס ווילט זיך פערגלייכען דעם אמת מיט יענעם אמת, וועלכען איך האָב היינט געהערט וועגען ביראָ־בידזשאַן. דאַמאָלט האָט אחד העם „אמת“ אַרויסגערופען אָנפאַלען פון אַלע זייטען; די אָפיציעלע ציוניסטען זענען געווען אויפגעבראַכט הלמאי ער האָט געוואַגט צו זאָגען דעם אמת. אחד העמען האָט אַ שטיינער, בעאומרוהיגט אַזאַ פּראָבלעם, ווי קריגען הונדערט רובעל פאַר אַ פּראָפעסור אין יפו. פערגלייכט אָט די ציפער מיט די אַסטראָנאָמישע צאָהלען, מיט וועלכע עס אָפּערירט אַצינד די סאָוויעט־רעגירונג ביים העלפען דער יודישער קאָלאָניזאַציע.

אַ דאַנק דער סאָוויעטישער מאַכט גערעדט אויף נייע וועגען די איינאָרדנונג פון דער יודישער אָרימקייט, נאָר עס איז נויטיג, אַז דער „געזערד“ זאָל אַרויסקומען מיט אַ ערקלערונג און מעלדונג ווער מען רעדט, אַז דאָ האַנדעלט זיך וועגען דער אַרגאַניזירונג פון אַ יודישער רעפּובליק. ווען איך בין צום לעצטען מאָל געווען אין מאָסקווע, האָב איך געהאַט אַ געשפּרעך מיט חבר סמידאָוויטש (פאָרזיצער פון דער רעגירונגס־קאָמיסיע פאַר יודישער ערד־איינאָרדנונג), וועלכער האָט געזאָגט: „מיר האָבען 51 רעפּובליקען און פאַרוואָס זאָלען די יודען נישט ווערען די 52־טע“. נאָר דאָס דאַרף פאַרקומען אויטאָמאַטיש, ווען דער ראַיאָן וועט זיין בעזעצט פון יודען. אין שייכות דערמיט פרעג איך דעם געזערד, וואָס איז זיין פּלאַן און צו וואָס שטרעבט דער „געזערד“ אין דעם ענין?

ווען מען זאָל אַ קוק טון וויפיל קרבנות די יודישע יוגענד האָט געבראַכט פאַר דער בעפרייאונג פון רוסלאַנד, וואָלט געווען אומפערציילעך, אויב מען זאָל נישט שענקען גענוג אויפמערקזאַמקייט און מען זאָל נישט ברענגען גענוג קרבנות פאַר דעם אויפבוי אין ביראָ־בידזשאַן. איך קרים און כערסאָן בין איך געווען בוכשטעבליך איבערראַשט פון די דערפאָלגען, וואָס זענען דאָרט דערגרייכט געוואָרען, נאָר פונדעסטוועגען פערכאַפּט אַ סך מעהר דער ענין ביראָ־בידזשאַ צוליב זיינע פּערספּעקטיוון.

אַ דאָקטאָר האָט אַמאָל געהיילט דעם דייטשען קייזער ווילהעלם דעם צווייטען, און ווען ער האָט איהם געזאָגט, אַז ער האָט אַ קליינעם נאַזקאַטאַר, האָט דער קייזער זיך בעליידיגט און געזאָגט, אַז ביי איהם קען קיין זאַך נישט זיין קליין, נאָר אַלץ איז ביי איהם קאָלאָסאַל און גראַנדיעז. דאָס וואָס קומט פאָר אין סאָוויעטען־פערבאַנד איז ווירקליך גראַנדיעז; אַלץ וואָס טוט זיך ווערט געטון אויף אַ גרויסען מאַסשטאַב און מיט גרויסע טעמפּען. עס בעשאַפט זיך אַ נייע באָלשעוויסטישע פילאָזאָפיע. די היינטיגע פיזיק בעשעפטיגט זיך זעהר שטאַרק מיט דעם פּראָבלעם פון צייט און רוים. דאָרטען איז עס מעטאַפיזיק, דאָ אין סאָוויעטען־פערבאַנד, טראָגען די פּראָבלעמען אַ פּראַקטישען כאַראַקטער: דער פינף־יאָהריגען פּלאַן (פּיאַטילעטקע) און פיער יאָהר, אַ וואָך אין פינף טעג. איך האָב דעם איינדרוק ווי איך וואָלט אַריינגעפאַלען אויף אַ נייעם פּלאַנעט. עס בעשאַפט זיך אַ נייער בעגריף וועגען צייט און רוים.

דער באָלשעוויסטישער מענש רעכענט אין נייע טערמינען: פינף טעג איז ביי איהם אַ וואָך און פינף יאָהר אַ גאַנצע עפּאָכע, ווייל יעדע מינוט דאַרף זיין אָנגעפילט מיט טעטיגקייט און לעבען עס טאָר נישט זיין קיין טויטע מינוטען און טעג פון שאַפען, עס טאָר אויך נישט זיין קיין טויטע פונקטען אין דער פּראָדוקציע. דערפאַר איז די אויסלענדער, וועלכער רעכענט אין די אַלטע טערמינען, שווער צו פערשטעהן, יענע אינטענסיווע טעטיגקייט, וואָס קומט פאָר אין סאָוויעטען־פערבאַנד בנוגע דער אָנפילונג פון דער צייט און רוים.

דאָ וויל מען אויפטון אין פינף יאָהר דאָס, וואָס אַנדערע וואָלטען דאָס אפשר נישט געלונגען דורכפיהרען אין הונדערט יאָהר. ווען ס׳איז אָנגעקומען אין אַמעריקע די ערשטע ידיעות וועגען ביראָ־בידזשאַן, האָט די נייעס געמאַכט אויף אַלעמען אַ גרויסען איינדרוק. איך האָב אַרומגערייזט אַמעריקע פון סאַן־פראַנציסקאָ און געווען אין דרום־אַפריקע און קען פעסטשטעלען דעם גרויסען אינטערעס, וואָס דער ביראָ־בידזשאַנער פּראָיעקט האָט אַרויסגערופען נישט נאָר צווישען יודען, נאָר אויך צווישען נישט־יודען. אין שיקאַגאָ איז אין מיין אַנוועזענהייט פאָרגעקומען אַ גרויסע פערזאַמלונג מיט פערטרעטער פון אַלע קלאַסען און טויזענדער מענשען זענען געבליבען אונדרויסען צוליב מאַנגעל אין פּלאַץ קאָנעווייניג אין זאַל.

עס פערשטעהט זיך צוליב וואָס בויט זיך ביראָ־בידזשאַן און וואָס איז אונזער צוועק. אָט אין שוין פופציג יאָהר ווי די יודישע דענקער און סאָציאָלאָגען ברעכען זיך די קעפּ צו געפינען אַ פּלאַץ פאַר די יודישע מאַסען, און פונדעסטוועגען האָט זיך נאָך אַזאַ פּלאַץ נישט אָפּגעזוכט אויפן גאַנצען ערד־קוגעל. דעריבער האָט מען זיך אין אויסלאַנד אַזוי פעראינטערעסירט מיט דעם ביראָ־בידזשאַנער פּראָיעקט. וואָס איז דערפאַר, ווייל דאָ עפענען זיך מעגליכקייטען פאַר דער איינאָרדנונג פון אַ ראַיאָן מיט יודישע מאַסען. אַלע אָביעקטיווע בעדינגונגען זענען דאָ פאַר דעם, מען דאַרף בלויז די יודישע פעהיגקייטען און אַרבייט, כדי בייצוקומען אַלע שוועריגקייטען. פון די יודישע געזעלשאַפטליכע קרייזען קען מען געוויינען בלויז דורך אַ געוויסער אידעע. אין דער גאַנצער יודישער געשיכטע איז נישטאָ נאָך אַ ביישפּיל, ווען אַ רעגירונג זאָל מיט אַ ברייטער האַנד העלפען דער יודישער בעפעלקערונג, ווי עס איז דער פאַל אין סאָוויעטען־פערבאַנד. די ענגלישע רעגירונג איז נישט פעראינטערעסירט אין דעם שיקזאַל פון יודישע כאַאָס

ניי'ער פאלקסבלאט
דאס לאדזשער לעבען
ניי'ער פאלקסבלאט

דאנערשטאג 16 כד תשרי תרצ"א

אקטאבער
זון-אויפגאנג 5.55
זון-אונטערגאנג 5.49

רעגיסטראציע פון יאהר-גאנג 1910

היינט, דאנערשטאג דעם 16 אקטאבער דאר-פען זיך אין דער פאליצייאיש-מיליטערישער אפטיילונג ביים מאגיסטראט (פיעטרקאווער 212) רעגיסטרירען די געבוירענע אין 1910 יאהר וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פון 3 פאליציי-קאמיסאריאט און זייערע פאמיליען-נעמען הויבען זיך אן אויף

P R

און פון 9 קאמיסאריאט

פון O ביז'ן סוף

מארגען פרייטאג – 3 פאליציי-קאמיסאריאט S Sz און פון A B C D E F G H Ch I J K

ביים רעגיסטרירען זיך דארף מען מיטברענגען א פאס, א מעטריקע אדער אנ'אנדער דאקומענט; א שול-צייגניש. האנדווערקער דארפען אויך צושטעלען א צעך-צייגניש.

פערזאנען, וואס קאנען נישט בעווייזען זייער אנגעהעריגקייט צו א פרעמדער מלוכה מוזען זיך אויך רעגיסטרירען.

דרינגענדע הילף פאר ארבייטסלאזע

דער מאגיסטראט איז מודיע, אז עס האט זיך שוין אנגעהויבען די רעגיסטראציע אויף דרינגענדע הילף פאר ארבייטסלאזע, וועלכע האבען דערהאלטען אונטערשטיצונגען פאר אויגוסט 1930 י. און וואס האבען אין אויגוסט אויסגעשעפט אלע ראטעס פון אוסטאווע שטיצע פון ארבייטסלאזען פאנד. אויף דער דרינגענדער רעגירונגס-הילף האבען דאס רעכט נאר די ארבייטסלאזע, וועלכע האלטען אויס פאמיליעס. פריילידיגע און פערהייראטע אהן קינדער האבען נישט קיין רעכט אויף דער שטיצע. ארבייטסלאזע, ביי וועלכע עס ארבייט כאטש איינער פון דער פאמיליע, אדער עס בעקומט כאטש איינער שטיצע, האבען אויך נישט קיין רעכט אויף דער שטיצע.

דאס רעגיסטרירען זיך אויף דער שטיצע קומט פאר אויף גאס פון 28 פולק נומער 32 פון 9 פריה ביז 2 בייטאג לויט פאלגענדער סדר

היינט, דאנערשטאג – M N O

פרייטאג – P R S

שבת – T U W Z Ż

א פארלעזונג
וועגען מארשאל פילסודסקי

מארגען 6 אינאוונד וועט דער מאיאר דר. ליפינסקי האלטען אין פילהארמאניע א פארלעזונג וועגען מארשאל פילסודסקי אלס שעפער פון אונאפהענגיגען פוילען. ארייננאנג אויף דער פארלעזונג איז פריי.

פאליטישער פראצעס

(2) דעם 3 יוני נאכ'ן צוזאמענפאהר פון בונד איז אין פילהארמאניע פארגעקומען א מיטינג פון בונד. די קאמוניסטען האבען דאן פאר דער פילהארמאניע איינגעארדענט א דעמאנסטראציע און בעת דער דעמאנסטראציע האט א געוויסער מיקאלאי וואיטשאק ארויסגעווארפען א פאהן מיט קאמוניסטישע לאזונגען. מ'האט איהם ארעסטירט. נעכטען איז פארגעקומען זיין פראצעס. ער האט זיך מודה געווען און ערקלערט, אז אלס מיטגליד פון דער קאמוניסטישער פארטיי, האט ער געמוזט אויספיהרען די פעראָרדנונג פון זיין פארטיי.

וואיטשיק איז פעראורטיילט געווארען אויף 2 יאהר אויסבעסערונגס-הויז.

א יודיש-מיידעל זיך ארונטערגעווארפען פון 1-טען שטאק

אויף נארוטאוויטשא 5 האט זיך ארונטערגעווארפען פון 1-טען שטאק די 19-יעהריגע רוזשא יאקובאוויטש.

אין א שווערען צושטאנד האט מען די זעלבסטמערדערין אפגעפיהרט אין שפיטאל. די סבה פון זעלבסטמארד איז נישט בעוואוסט

באנקראטן, רעגולאציעס, פראלאנגאציעס
טעגליכע כראניק פון האנדעלס-געריכט

יאן מאטשינסקי האט אויסגעשטעלט וועקסלען דרעסלערן אויף 4000 זל. און זיי געלאזט צום פראטעסט. דרעסלער איז ארויסגעטראטען מיט א פארשלאג, ערקלערען י. מאטשינסקי און זיין פירמע „צעקערייי", בלעכערייי, און אספאלט-אנשטאלט אלס באנקראט. דאס געריכט האט די פירמע ערקלערט אלס באנקראט פונ'ם 7. אקטאבער און האט דעם באנקראטירטען בעשטימט אונטער פאליציי-אויפזיכט.

* * *

ברונאן בראנט איז ארויסגעטראטען געגען ראובן ברייטשטיין (זאקאנטנא 23) צו ערקלערען איהם אלס באנקראט, ווייל ער האט נישט אויסגע-קויפט זיינע פראטעסטירטע וועקסלען. דאס געריכט האט ברייטשטיינען ערקלערט פאר באנקראט פון 19. אקטאבער 1929 און איהם בעשטימט אונטער פאליציי-אויפזיכט.

* * *

מאיר שטרויך (ציגעל-גאס 38) האט צוויי מאל בעקומען פראלאנגאציעס פון די צאהלונגען. אין סעפטעמבער איז די פירמע אדורכגעקומען מיט איהרע קרעדיטארען צו בעצאהלען 50 פראצ. פון איהרע חובות אין 4 ראטעס, יעדעס האלבען יאהר. די ערשטע 2 ראטעס צו 10 און די אנדערע 2 צו 15 פראצ. דאס געריכט האט דעם אפמאך בעשטעטיגט און אפגעשאפט די פראלאנגאציע פון די צאהלונגען.

* * *

פאראיאהרען אין נאוועמבער האט זיך די פירמע „טייטעלבוים און יאקובאוויטש" געווענדעט וועגען ערטיילען איהר א פראלאנגאציע פון די צאהלונגען. דער בילאנס האט זיך געשלאסען מיט דער סומע 384.115 זל. דאס געריכט האט דער פירמע ערטיילט א פראלאנגאציע אויף 3 חדשים. אין אפריל איז די פראלאנגאציע פערקלענערט געווארען. צום צווייטען מאל און אין יולי צום דריטען מאל אויף פרישע 3 חדשים.

איצט נאכ'ן אפלויף פון 9 חדשים האט דאס האנדעלס-געריכט די צאהלונגס-פראלאנגאציע אפגעשאפט.

די האנדווערקער-קאנפערענץ

קומענדיגען זונטאג, דעם 26. אקטאבער וועט פארקומען א פלענארע זיצונג פון דער היגער האנדווערקער-קאמער, אויף וועלכער ס'וועלען בעטראכט ווערען א רייהע וויכטיגע אקטועלע האנדווערקער ענינים. אין צוזאמענהאנג דערמיט, האבען די יודישע מיטגלידער פון דער האנדווערקער-קאמער צוזאמענגערופען א קאנפערענץ פון אלע האנדווערקער-צעכען און ארגאניזאציעס, כדי אויסצוארבייטען א ליניע פאר זייערע האנדלונגען און אדורכרעדען זיך וועגען דער לאגע.

זונטאג אין אוונט איז אין לאקאל פון לאדזשער „ארט" פארגעקומען א גרויסע האנדווערקער-קאנפערענץ. צו דער קאנפערענץ זענען געקומען פארשטעהער פון העכער 20 יודישע צעכען און די יודישע רעפרעזענטאנץ פון דער לאדזשער האנדווערקער-קאמער.

דעם פארזיץ פון דער קאנפערענץ האט געפיהרט ה' ל. קראקויער.

דער וויצע-פרעזידענט פון דער האנדווערקער קאמער, ה' קאזשימירסקי גיט אפ א בעריכט וועגען דער טעטיגקייט פון דער האנדווערקער-קאמער און וועגען דער טעטיגקייט פון די יודישע ראט-מענער און דעם דאזיגען „ווירטשאפטליכען פארלאמענט". פאר די יודישע מיטגלידער פון דער „קאמער" איז ד יטעטיגקייט בעזונדערס שווער, ווייל די אינטערעסען פון יודישען בעל-מלאכה זענען נישט אינגאנצען דיזעלבע ווי די אינטערעסען פון קריסטליכע האנדווערקער, וועלכע ס'קומט לייכטער אן די מיטלען, וואס זענען איהם נויטיג צו זיין טעטיגקייט אלס האנדווערקער.

ה' קאזשימירסקי בעריהרט אויך די פראגע וועגען די עקזאמענס פאר די יודישע האנדווערקער, וועגען דער נויטווענדיגקייט פון קרעדיט פאר זייערס וועגען און וועגען דער בויטיגקייט, אז די יודען זאלען געניסען פון דעם מיליאן זל. רעגירונגס-קרעדיט פאר די בעלי-מלאכות פון דער גאנצער לאדזשער וואיעוואדזטווע, וועגען וועלכער די האנדווערקער-קאמער בעמיהט זיך איצט.

דעם בעריכט דערגענצט מיט א לענגערער רעדע דער פארשטעהער פון דער האנדווערקער-קאמער ה' ש. שווארצבערג.

עס רעדען פערטרעטער פון די בעזונדערע צעכען, וועלכע גיבען אויך אפ בעריכטען פון זייערע בראנזשעס.

צום סוף זענען אנגענומען געווארען א רייה בעשלוסען.

משאות-פערלייכטערונג קיין דאנציג

לויט אנ'אינטערווענץ פון דער לאדזשער האנדעלס-קאמער, האט די באהן-דירעקציע איינגעפיהרט אין דער באהן-קאמוניקאציע לאדז—דאנציג א ספעציעלען וואגאן, וואס וועט ארויסגעשיקט ווערען יעדען טאג פון דער קאלישער באהן-סטאציע מיטן משאות שנעל-צוג, וואס געהט אפ 2 א זייגער ביי-נאכט. קיין דאנציג וועט דער וואגאן אנקומען צומארגענס 11.41 אוונט, ד. ה., אז דער קורס וועט דויערן 23 שעה מיט 41 מינוט.

אינ'ם דאזיגען וואגאן וועלען ארויסגעשיקט ווערען די קליינע פעקלעך קיין דאנציג גדיניע. פעקלעך, וואס זענען בעשטימט פאר עקספארט דורך דאנציג, וועלען איבערגעלאדען ווערען אין א בעזונדערען וואגאן. אויב ס'וועלען זיך אנזאמלען פעקלעך אויף 4000 קילאגר. און מעהר וועט ארויסגעשיקט ווערען נאך א וואגאן מיט'ן זעלבען צוג.

געשטאכען זיין שוועסטער

(2) אויף זגערזשער 107 וואוינט אראלף האגעל מיט עלטער מוטער. האגעל איז ארבייטסלאז און האט פאר יערען פרייז געוואלט סטורט-זעריען פון זיין מוטער. די אלטע אבער האט נישט געהאט וואו אהין אוועקצולעגען און זיך נישט געזאלט ריהרען. מיט עטליכע טעג צוריק איז דער האגעלי געקומען פון טשענסטאכאוו. זיין 30 י. שוועסטער עלזע, האגעל האט זי נישט געוואלט ארייננלאזען צו זיך און געדראהט זי צו ערמארדען צוזאמען מיט דער מוטער.

נעכטען ביינאכט ווען ביידע פרויען זענען געשלאפען, איז האגעל געקומען א שכור'ער אהיים און פערלאנגט פון דער שוועסטער, זי זאל באלד פערלאזען זיין שטוב, און ווען זי האט זיין פארדערונג נישט אויסגעפיהרט, האט ער איהר דערלאנגט א פאר-מאל מיט א מעסער.

די מוטער, וועלכע האט זיך אויפגעכאפט פון שלאף און ארויסגעלאפען און געמאכט א געשריי ס'איז אנגעקומען פאליציי, וועלכע האט ארעסטירט דאגעלען. די ארויסגערופענע פאגאטאוויע האט שוועסטער ערטיילט הילף און זי אפגעפיהרט אין שפיטאל.

זיך דערטרונקען צוליב... א פאר זאקען

מיט עטליכע טעג צוריק האבען מיר געבראכט א ידיעה, אז פון דערהיים איז אוועק דער 15-יאהריגער יעקעל ראטניצקי, וועלכער האט זיך צעקריגט מיט זיין מוטער און מ'ווייסט נישט וואו ער געפינט זיך. איצט דערוויסען מיר זיך, אז ראטניצקי איז רינסטא: געפונען געווארען א דערטרונקענער ביי פאלגענדע אומשטענדען:

אויפ'ן פארשטאט בוגאי אין פעטריקאוו האט א געוויסער קאושמיעזש מיקיטא געכאפט פיש אין א טייכעל. מיטאמאל האט זיך זיין ווענדקע איז עפעס פערטשעפעט און ער האט נאך אנ'שטרענגונג ארויסגעצוגען א טויטען קערפער.

ער האט באלד אלארמירט די פאליציי, וועלכע האט פעסטגעשטעלט, אז דאס איז דער קערפער פון יעקעל ראטניצקי פון גארנצארסקא 3 אין פעטריקאוו, די עלטערען האבען אינ'ם קערפער דערקענט זייער קינד און האבען בעת דער אויספארשונג דערצעהלט אז דאס יונגעל האט זיך צוקריגט מיט דער מוטער וועלכע האט איהם נישט געוואלט קויפען קיין נייע זאקען.

געפעלשט די מלוכה-ליסטע פון די לינקע פ.פ.ס.

עהערנעכטען איז געקומען קיין לאדז א דעלעגאט פון דער הויפט-וואהל-קאמיסיע ה' טשערנ, וועלכער האט קאנטראלירט די אונטערשריפטען אויף די קאנדידאטען-ליסטעס פון די לינקע פ.פ.ס.

עס האט זיך ארויסגעשטעלט, אז מעהרערע אונטערשריפטען געפינען זיך נישט אויף די וועהלער-רשימות, איינגע פערזאן האבען עטליכע מאל אונטערגעשריבען, אנדערע האבען די האנדשריפט און צעהנדלינגער אונטערשריפטען זענען געווען פיקטיווע.

עס איז צוליב דעם אויסגעשטראכען געווארען א גרויסער טייל אונטערשריפטען אזוי, אז עס איז נישט געבליבען די נויטיגע צאהל 1,000 אונטערשריפטען און די ליסטע איז צוליב דעם געפעלשט געווארען.

אלאדזשער ערפינדער

(—) מיט א צייט צוריק האט זיך אין דער פרעסע בעוויזען א ידיעה, אז דער פאליציי-פשאדאוויק אנטאני מאסיאווסקי האט פערעגיסטרירט אין פאטענטען-אמט זיינם אנ'ערפינדונג, וואס פערהיט פון אויפטרייסלונגען, ביי דער בעוועגונג פון צוג און פערהיט די באהן-שינעס פון צוברעכען זיך.

ווי מיר דערוויסען זיך האט דער לאדזשער וואיעוואדע יאשטשאלט פאר'ן ערפינדער אויסגעפועל'ט אנ'אודיענץ ביים מלוכה-פרעזידענט, וועלכער האט זיך בעקענט מיט דער ערפינדונג און צוגעזאגט צו פעראָרדנען מאכען איינגע פרובען מיט דער ערפינדונג.

מאסיאווסקי איז געבוירען געווארען אין יאהר 1890. זייט פוילענס אונאפהענגיגקייט דינט ער אין פאליציי אויף זיין ערפינדונג איז ער געפאלען, ווען ער האט עטליכע מאל צופעליג בייגעוואוינט באהן-קאטאסטראפעס.

אפטייקען

(2) פאוולאווסקי (פיעטריקאווער 307), האמבורג (גלובנא 50), גלוכאווסקי (נארוטאוויטש 4), שיטקעוויטש (קאפעניק 26), כארעמזא (פאמארסקא 40), פאטאק (פלאץ-קאשטשעלני 10).

יודיש טעאטער „פילהארמאניע" נארוטאוויטש 20

יוד. ארטיסטען - פאריין אין פוילן
דירעקטאריאט פון די פעראיינס-טעאטערן

בעפולמעכטיגטער דיר. א. שטאקפעדער
לייטער: א. בעזמאן

נור 2 וואכען! נוצט אויס די געלעגענהייט! נור 2 וואכען!

וועט גאסטראלירען דער ליבלינג פון לאדזער און ווארש. עולם, די אמעריק. קינסטלערין

אננא יאקובאוויטש

פרייטאג, דעם 17-טען 9 אוונד, שבת, דעם 18-טען 4 בייטאג און 9 אין אוונד, זונטאג, דעם 19-טען 9 אוונד היימאן יאקובאוויטש'ס גרעסטע שלאגער-אפערעטע, מיט'ן גרעסטען סוקסעס פון אננא יאקובאוויטש אלס „סאסע" פון גאליציען

№№ 20 אמעריקאנער חתונה №№ 20
געזאנג געזאנג

אין 2 אקטען מיט א פראלאג, רעזשיסירט פון היימאן יאקובאוויטש.

עס נעמט אנטייל גאנץ נייער אנסאמבל פון ווארש. טעאטערס (לויט א. ב.) פרויען: י. פלאם, ש. פלאום, ס. פאזנאנסקא, ר. רעגינא. מענער: מ. אייזענבערג, ת. בראקארזש, י. גרינהויז, י. וויינבערג, ד. לואי, מ. מאקסימאוו, מ. פאזנאנסקי, א. קורץ, ה. פלאם. גרויסער כאר און פערגרעסערטער ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון דירידזשענט ל. זעלמאן.

בילעטען צו בעקומען אין דער קאסע פון זאל פילהארמאניע.

וולאדימיר זשאבאטינסקי אין לאדז

דעם קומענדיגען דאנערשטאג, קומט קיין לאדז דער פיהרער פון די רעוויזיאניסטען און שעפער פון יודישען לעגיאן וולאדימיר ז'אבאטינסקי, וועלכער וועט אין פילהארמאניע האלטען א רעפעראט אויף'ן אינטערעסאנטען טעמאט א. ד. ט.: „ענגלאנד, אראבער, און יודען.

געוו. דעפ. צערבע פאר'ן געריכט

היינט קומט פאר דער פראצעס געגען געוו. דעפוטאט צערבע, וועלכער איז בעשולדיגט, אז ער האט בעזייטיגט א פאליציי־פארשטעהער פון קאנגרעס פון די דייטשע סאציאליסטען, וואס איז פארגעקומען אין זאל פון שטאט־ראט.

בעת צערבע איז געווען דעפוטאט האט דער פראצעס נישט געקאנט פארקומען.

פערקלענערט דעם טאריף פון צופאהר-טראמוואיען

דער בילעטען־טאריף פון די צופאהר־טראמוואיען איז פערקלענערט געווארען און פון נעכטען אן קאסט א בילעט קיין זגערזש 60 גר.; קיין אזארקאוו — 1.65; קיין אלעקסאנדער — 80 גר.; קיין לוטאמירסק — 1.20; קיין פאביאניץ — 1 זל.; קיין טושין — 1 זל.

זעלבסטמארדען

(—) אויף וויעזשבאווא 12 האט מען געפונען א פער'חלש'טע די 26־יעהריגע צעציליא ציממערמאן. די ארויסגערופענע פאגאטאוויע האט איהר ערטיילט הילף און א שווערען צושטאנד אפגעפיהרט זי אין ראדאגאשטשער שפיטאל. די סיבה פון זעלבסטמארד — ארבייטסלאזיגקייט.

(—) אויף ציגעל־גאס 12 האט זיך פער'סמ'ט מיט יאדינע די 20־יעהריגע פאלא גאטפריד. פאגאטאוויע האט זי אפגעפיהרט אין פאזנאנסקיס שפיטאל.

* * *

(2) אויף נאוואָ־מארישינסקא 3, האט זיך פער־סמ'ט מיט יאדינע די 19־יעהריגע פעליציא שידלאווסקא פון בושעזשינע 123. פאגאטאוויע האט איהר ערטיילט הילף.

* * *

(—) אויף זגערזשער 113 האט זיך פער'סמ'ט מיט יאדינע די 21־יעהריגע רודא יעדליצקא (יעראזאלימסקא 7). די פאגאטאוויע האט איהר אין א שווערען צושטאנד אפגעפיהרט אין ראדאגאשטשער שפיטאל. די סיבה איז א ראמאנטישע.

* * *

(—) אויף קאראלעווסקי 21 האט זיך פער־סמ'ט די 20־יעהריגע העלענא דעמבקאווסקא. זי האט אויסגעטרונקען א געמיש פון זאלץ־זויער, יאדינע און סובלימאט. פאגאטאוויע האט זי אין א שווערען צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל.

* * *

(—) אויף גלובנא 62 איז פון 2־טען שטאק ארויסגעשפרונגען, כדי צו בעגעהען זעלבסטמארד די 20־יעהריגע רבקה זילבערבערג. די ארויסגערופענע פאגאטאוויע האט איהר ערטיילט הילף.

ווי די אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט, האט זילבערבערג זיך א לענגערע צייט געליטען אויף מעלאנכאליע.

יוד. ארטיסטען־פאריין אין פוילן
דירעקטאריאט
פון די פארגנפ־טעאטערן

בעפולמעכטיגטער: שמאקפעדער
דיטער: א. בעוטאן

לאדז. יוד. קאמער־טעאטער
בלייער „ארט"
אין וויסעז זאל
מאנטייפעל זאכאדניא 43
קינסטל. לייטער: משה בראדערזאן.

היינט, דאנערשטאג, 16 אקט. 9.15 אוו.
נור 1 פארשטעלונג
גוט מארגען, קאזע!...
אין 2 טיילען, 12 בילדער.
פרייטאג, ד. 17־טן 2 פארשטעלונגען 7.45 און 9.45 אין אווענד.
שבת, דעם 18־טען 3 פארשטעלונגען 4 נאכמ., 7.45 און 9.45 אווענד.

אנסאמבל לויט'ן א. ב. פ ר ו י ע ן: זיסעל־גירל, לאלא זילבערמאן, שיינע מרים, מאשע פעטערמאן, אסתר ראזען, אלא שליפקאוויטש. מענער: שמואליק גאלדשטיין, שמעון דזשיגאן, מאטעל קאן יעקב רייגנאס, ישראל שומאכער, י. שיפער.

טעקסטען: מ. בראדערזאן, משה נאדיר, י. אבערזשאנעק מוזיק: ת. רובין, א. בזינעלמאן און פאלקס־מאטיווען! דעקאר. און קאסטיומען: י. ברוינער און ה. המנשרוים. מוזיק־לייטער—ת. רובין, רעזשי—דזשיגאן, שומאכער. בינע־אינספעקטאר—מ. קאן, ליכט־עפעקטען—יעראז. בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון 11 — 2 בייטאג און פון 5 אוו. שבת און יום־טובים א גאנצען טאג.

רעגיסטראציע פון דייטשע רייכסבאנקשיינען וואס האבען פערלוירען זייער ווערט

זייט א רייה יאהרען האט זיך אין דייטשלאנד ארגאניזירט א פערבאנד פון די בעזיצער פון דייטשע רייכסבאנקנאטען. זיי פערלאנגען, אז די מלוכה־באנק זאל אויסקויפען די באנקנאטען, וועלכע זענען רעוואלוירט געווארען און פערלוירען אינגאנצען זייער ווערט. דער פערבאנד האט געפיהרט א רייה פראצעסען און האט זיי פיל מאל פערשפילט.

אבער ער האט זיי ווייטער געפיהרט. איצט איז געלונגען אזא פראצעס צו געווינען אין בעלגיען. דער פערבאנד וועט די פראצעסען ווייטער פיהרען.

דערווייל פיהרט ער ארום א ווייטערדיגע רעגיסטראציע פון די, וואס בעזיצען דייטשע רייכסמארקשיינען. אין לאדז פיהרט ארורך די רעגיסטראציע אומזיסט א. בענקע, (לאגעווניצקא 19).

פראצעס פאר מיסבריכען אין זגערזשער מאגיסטראט

(2) נעכטען איז אין הינען קרייז־געריכט פארגעקומען דער פראצעס פון אחאם ליבערעק און בענעדיקט ווישארעק, וועלכע זענען בעשולדיגט געווארען אין בעגעהן א רייה מיסברויכען אין זגערזשער מאגיסטראט.

בעת א ליוסטראציע, וועלכע איז דורכגעפיהרט געווארען אין דער פינאנץ־אפטיילונג האט די ליוסטראציע־קאמיסיע פעסטגעשטעלט, אז דער לייטער פון דער אפטיילונג ליבערעק פעק און זיין געהילף וויטשארעק קענען נישט אפגעבען קיין רעכנונג פון 17,187 זלאטים.

דער ענין איז איבערגעגעבען געווארען דער פראקוראטור און ס'איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז ליבערעק האט צוויי מאל אפגענומען אויף דער וועלבער אויסצאהלונגס־ליסטע 5479 זל. אז בכלל זענען די אסיגנאטען אויסגעשטעלט געווארען דורך די בעשולדיגטע.

ביידע האבען זיך נישט מודה געווען. דער אורטייל וועט ארויסגעטראגען ווערען היינט.

גרויסע פאליצייאישע אבלאוועס

צוליב דעם, וואס עס זענען לעצטענס פארגעקומען אין דער לאדזשער סביבה א רייה רויב־אנפאלען האט די הינע פאליציי, אין די לעצטע טעג געמאכט אבלאוועס אין פערשידענע ערטער און ארעסטירט עטליכע פערדעכטיגע פערזאן, וועלכע ווערען גע־זוכט פון דער פאליציי שוין א לענגערע צייט.

אפגעהאלטען די איינוואנדערונג קיין בראזיליען

מעהרערע הינע איינוואנדערער, וועלכע האבען געוואלט פאהרען קיין ארגענטינע האבען עהערגעסטערן בעקומען מעלדונגען, פון די שיפס־געזעלשאפטען, אז צוליב דער רעוואלוציע אין בראזיליען ווערט צייטווייליג אפגעשטעלט די איינוואנדערונג אהין.

ווען די איינוואנדערונג קיין בראזיליען וועט אויפסניי דערלויבט ווערען, וועט בעזונדער מיטגעטיילט ווערען.

„ספעציאליסט" אויף איינמאנען ירושות

(2) אין לאדז האט זיך בעוויזען א נייער ספעציאליסט אויף איינצומאנען ירושות. מיט א פאר טעג צוריק האט זיך צו יארוינא סטאניסלאווסקא (זאקאנטנא 72), וועלכע פיהרט א ירושה־פראצעס זיך געווענדעט א הער און פארגעשלאגען איהר צו ערלעדיגען איהר ענין אין פערלויף פון צוויי טאג און האט דערווייל גענומען א פולמאכט פון פרוי סטאניסלאווסקא דאקומענטען און „אויף הוצאות". ווען ס'איז אריבער א צייט און דער „ספעציאליסט" האט זיך נישט געמאלדען, האט זי מיטגעטיילט וועגען דעם דער פאליציי.

די פאליציי האט פעסטגעשטעלט, אז דער „ספעציאליסט", וועלכער האט זיך אנגערופען אלס נאלארסקי הייסט מיקאלאי זנשיוועק ער האט ביי זיך געהאט אלע דאקומענטען פון דער סטאניסלאווסקא און ס'ענטשטעהט א חשד, אז ער האט די ירושה־דאקומענטען פערקויפט אנדערע פערזאנען.

פאליציי זוכט דעם שווינדלער.

די פייערליכע פרעמיערע אין „ארט" איז אדורך מיט'ן גרעסטען ערפאלג

די פייערליכע פרעמיערע פון „ארט" איז אריבער מיט דעם גרעסטען ערפאלג. צו דער ערעפנונגס־פארשטעלונג זענען געקומען פארשטעהער פון דער ליטערארישער וועלט, פרעסע, געזעלשאפטליכע סקנים און א גרויס פובליקום. וועגען דער בעדייטונג פון „ארט" פאר דער ענטוויקלונג פון יודישען טעאטער האבען פאר דער פארשטעלונג גערעדט: רעזשיסער משה בראדערזאן, ד"ר ווילהעלם פאלעק און לייטער פון יודישען ארטיסטען־פאראיין ה' יובילער.

דאס פראגראם, וועלכע בעשטעהט פון 12 שלאגער־נומערען און דער קליינקונסט, איז בעגייסטערט אויפגענומען געווארען דורכ'ן פובליקום. די שוישפילער זענען בעשענקט געווארען מיט פיל בלומען און לאנגדויערנדע אפלאדיסמענטען. ס'האט ענטציקט דאס צוזאמענשפיל, דעקאראציעס, מוזיק און ליטעראריש מאטעריאל.

היינט ווערט געשפילט צוויי מאל 7.45 און 945 אין אוועגד.

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען און דענטיסטישער קאבינעט.
פושעזשינער 11, טעלעפאן 3763
אפען פון 9 פריה ביז 7 אווענד.

ד"ר אימיך נאז, האלז, אויערן קר.	$4^1/_2$—$3^1/_2$
ד"ר ספרשנער קינדער־קרענקה.	$4^1/_2$-3 11-9
ד"ר שיפמאן אינערליכע קרענקהייטען	2—12
ד"ר ביבערגאל הויט און וענער.קר.	$12^1/_2$—$11^1/_2$
ד"ר שמירגעלד נערוועז און גייסטיגע קר.	2—1
ד"ר גאלדבלאט אויגען־קרענקה.	$1^1/_2$—$12^1/_2$
ד"ר וויים כירורגישע קרענקהייטען	3—2
ד"ר שמערלאווסקי פרויען־ און געבורטס־הילף	$4^1/_2$—$3^1/_2$

פאטאגראפיע, שפרעך־שטערונגען ווי שטאמלען א.א.וו. פאקען־שטעלן, קינסטליכע בערג־זונ־בעשטראלע. איינשפריצונגען, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפעראצ. אויף פערלאנג וויזיטען אין שטאט. אין לאבאראטאריום ווערען אנגענומען אלע ארט אנאליזען, אויך פלעגמע און בלוט.
אימפונגען געגען שקארלאטין.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען א רענטגען־אינסטיטוט.

ד"ר לאזשינסקי־סטאראפאלסקא
צאהן־ארצט 10—1, 3—6
קינסטליכע ציינער, קראנען, מאסטען א.א.וו.

די לעטשניצע איז טעטיג אויך זונטאג

דארפישע פראטעסטען
(מיט און אהנע פראטעסט)
ווערען שנעל און פינקטליך איינקאסירט
דורך די איבעראל בעקאנטע ביטשריפט־ביורא
„POLPRAW"
נארוטאוויטשא 1, טעל. 170-01
די אינקאסא פון פראטעסטען ווערט ערלעדיגט מיט שנעלע פערבינדונג מיט א סאמאכאד.

Dr. med.
I. Wajnberg
Cegielniana 47, tel. 26-02
אינערליכע קרענקהייטען
ספעציעל פאר לונגען־ און הארץ־קרענקהייטען
בעשטראהלונגען און קינסטליכע בערג־זון
נעהמט אן אין דערהיים פון 3—5.

DZIŚ W RADJO
Godz. 21.30
Ol-Soni-Kisań
W. Sieroszewski

וואהל-קאמיטעט פון באלוטער ארימקייט?

נעכטען האט זיך פערשפרייט א קלאנג, אז ס'איז געגרינדעט געווארען א וואהל־קאמיטעט אונטער'ן נאמען: „וואהל־קאמיטעט פון דער ארימקייט אין באלוט און ראדאגאשטש". דער קאמיטעט זאל ארויסשטעלען אנאייגענע ליסטע.

איבערגעפאהרען א קינד אויף טויט

(2) אויף שלאנסקע 70 האט א פוהר איבער־געפאהרען אויף טויט דעם 5־יעהריגען בעזשינצקי. דער פוהרמאן שעקרא איז ארעסטירט געווארען.

קאנפיסקירט

נעכטען זענען קאנפיסקירט געווארען די דייטשע פאלקסצייטונג און דער „ראזוואי". די קאנפיסקאציע איז פארגעקומען פאר איבערדריקען א נ'ארטיקל פון „ראבאטניק". ראזוואי א חוץ דעם אויך פאר א נ'ארטיקעל וועגען אטענטאט אויפ'ן מארשאל פילסודסקי.

3 יאהר טורמע פאר מאנס זייז

ביי פערמאכטע טירען איז פארגעקומען דער פראצעס געגען 36־יעהריגען קאמוניסט ארלאווסקי. וועלכער האט אויפ'ן פעלד ביי דער ווידזעווער מאנופאקטור מאגס געווען א נשיפע סטאניסלאווא וואלטשינסקא.

ארלאווסקי איז פערמשפט געווארען אויף 3 יאהר טורמע.

גנבות

(—) נעכטען אינדערפריה איז די אויספארשונגס־אמט אלארמירט געווארען וועגען א רויב־אנפאל וואס איז אויסגעפיהרט געווארען אין דער גארבעריי פון משה קירשט (זגערזשער 116). עס האט זיך אבער ארויסגעשטעלט, אז גנבים האבען אויפגעבראכען די טיר און זיך אהין אריינגעריסען.

אין קאנטאר האבען זיי קיין מזומן־געלד נישט געפונען, האבען זיי אויסגעבראכען די פענסטער און אריין אין לאגער, פון וועלכען זיי האבען ארויס גע'גנב'עט לעדער אויף 8 טויזענד זל. און אנטלאפען.

אינדערפריה האט אנ'אנגעשטעלטער צופעליג בעמערקט די גנבה. פאליציי זוכט די גנבים.

(2) אויף זשעראמסקי 43 האבען זיך גנבים אריינגעריסען אין דער וואוינונג פון חיה זילבערשטיין און ארויסגע'גנב'עט 3 לאמבארד־קוויטען, ציהרונג אויף 1500 זל. א. אנד. פאליציי זוכט די גנבים.

ארעסטען

(2) אין טאמאשאוו האט די פאליציי ארעסטירט א געוויסען מאזורעק און משה דוד וואסערבערג, ביי וועלכע מ'האט געפונען קאמוניסטישע ליטעראטור. ביידען האט מען געבראכט קיין לאדז און אריינגעזעצט אין טורמע.

וואו איז געפאלען די פרעמיע פון דער 5-טע קלאס

דינסטאג, אין דעם לעצטען ציהונגס־טאג פון דער 5־טער קלאס פון דער מלוכה־לאטעריע איז געפאלען די גרויסע פרעמיע אויף דער סומע פון 250 טויזענד זל. און דאס לעצטע און גרעסטע געווינס פון 50 טויזענד זל. צוזאמען 300 טויזענד זל. אויפ'ן נומער 165.364.

אלע שפילער אינטערעסירען זיך, זעלבסטפערשטענדליך, דערמיט, וואו איז געפאלען דאס גרויסע געווינס?

ס'איז אבער בעוואוסט און דאס אהן שום צוויפעל, (איבריגענס האט עס שוין די ווירקליכקייט בעשטעטיגט), אז די גרעסטע געווינסען פאלען אין דער פאפולערער און גליקליכסטער קאלעקטור פון ע. ליכטענשטיין.

אויך דאסמאל האט די קאלעקטור פון ע. ליכטענשטיין ערלאבערט דאס דערמאהנטע גליק, וואס איז די גליקליכע זוכה־בגורל שוין אויס־געצאהלט געווארען.

אויף אזא אופן האבען זיך אלע לאטעריע־שפילער, איבערצייגט, אז דאס גליק פערלאזט נישט אויף קיין מינוט די קאלעקטור פון ע. ליכטענשטיין און איהרע שפילער.

די בעשטעטיגונג פון דעם דאזיגען פאקט האט פאר די שפילער א גרויסע בעדייטונג אויף להבא.

היינט קאנצערט פון וואסא פריהאדא

היינט, דאנערשטאג 8.30 אווענד קומט פאר אין פילהארמאניע דער לאנג־ערוואַרטעטער קאנצערט פון דעם וועלט־בעריהמטען געניאלען פידלער דער אונגאריש־בליכער וואסא פריהאדא.

אקאמפאנירען דעם אויבערדערמאנטען קינסטלער וועט דער בעריהמטער פיאניסט [illegible] בערנע.—

מערקווירדיגע געשיכטע פון א בעטלער אין ליווערפול.

וואס האט געפיהרט א דאפעלטען לעבען

א גאנצע וואך האט ער געבעטעלט אין א פרעמדער שטאט, און זונטאג האט ער געפיהרט א באלעבאטישע הויז אין ליווערפול. — דורך זיין זעלבסטמארד האט מען זיך דערוואוסט אינטערעסאנטע סודות פון דער בעטלער וועלט

דורך א זעלבסטמארד, וואס איז פארגעקומען אין ליווערפול, זענען אויפגערעקט געווארען סענ־סאציאנעלע זאכען, וואס האבען אויפגערודערט גאנץ ענגלאנד.

אין ליווערפול, האט פאר די לעצטע עטליכע יאהר געוואוינט א מאן מיט'ן נאמען גילבערט הענ־סאן. ער האט געהאט א הילצערנעם פוס, און אלע זיינע ארומיגע שכנים האבען געוואוסט, אז ער איז א מלחמה־העלד, און אז ער האט זיין פוס פערלוירען אין דער מלחמה. ער איז געווען א שטה־נער קרעפטיגער יונגערמאן, אומפערהייראט, און פיל באלעבאטישע טעכטער האבען זיך צו אהם געשדכנ'ט. מען האט געוואוסט, אז ער איז א סוחר, וואס האט זיין ביזנעס און מאנטשעסטער, יאמר געפעהר א שעה רייזע פון ליווערפול. ער פלעגט אלע טאג, א יינגער צעהן אין דערפריה, אוועקפאה־רען קיין מאנטשעסטער און פלעגט קומען צוריק שפעט אין אווענט.

מיט וואס ער האט געהאנדעלט, האט מען נישט געוואוסט, ווייל קיין בריף פלעגען נישט אנקו־מען צו איהם. ער האט זיך געהאלטען צוריקגעצו־גען פון זיינע שכנים און פלעגט זיין אין דער היים נאר אין א זונטאג. אבער די נאהענטע שכנים, וואס האבען איהם אינטים געקענט, האבען וועגען איהם געהאט זעהר א הויכע מיינונג. גילבערט הענסאן איז געווען ביי זיי פעררעכענט אלס א רושענטעל־מאן. ווען מען פלעגט הארפען פעראנשטאלטען עפעס אנ'אמטערנעמונג פאר א וואהלטעטיגען צוועק, פלעגט מען זיך אפט ווענדען צו איהם, אז ער זאל דאס ארגאניזירען, און איהם פלעגט מען אפגעבען דעם ערשטען עהרענאמט. מען האט געוואוסט, אז ער האט ספעציעלע פעהיגקייטען צו ארגאני־זירען פילאנטראפישע אונטערנעהמונגען. מען האט אויך געוואוסט, אז ער איז עהרליך און גוטהארציג און איז אפט דער ערשטער מיט א שעהנער נדבה, ווען מען ווענדעט זיך צו איהם.

מיט אכט חדשים צוריק האט הענסאן געזונ־גען זעקס צימערען, שעהן און רייך אויסמעבלירט דאון האט געזאגט, אז ער פאהרט נאך סקאטלאנד חתונה האבען, און אז ער וועט ברענגען זיין ווייב מיט דריי האכען שפעטער איז ער טאקע צו־ריקגעקומען מיט א בילד־שעהנער יונגער פרוי פון א יאהר עטליכע און צוואנציג, וועלכע ער האט פאר־געשטעלט פאר זיינע שכנים אלס זיין פרוי, און אלע האבען איהם גראטולירט.

מיט עטליכע וואכען צוריק האט פאסירט א מאדנער אינצידענט ביי די הענסאנס, וועלכען מען האט דאן קיין בעזונדערע אויפמערקזאמקייט נישט געשאנקען, אבער וואס האט זיך א ביסעל שפעטער ארויסגעוויזען אלס די אנהויב פון א טראגעדיע.

אין א געוויסען זונטאג נאכמיטאג, ווען הענ־סאנ'ס פלעט איז געווען געפאקט מיט געסט, אויף דער איינלאדונג פון מיסעס הענסאן, און דער טיש איז געווען געגרייט מיט פערשידענע געטראנ־קען און צובייסען, האט איינער פון די געסט, א געוועזענער ענגלישער אפיציר און דער לעצטער מלחמה, געבעטען דער יונגער באלעבאסטע, זי זאל זינגען א געוויסע מלחמה־ליד, וואס איז מיט עט־ליכע יאהר צוריק געווען זעהר פאפולער. מיסעס הענסאן האט שוין דאס געלאט איינינע מאל פריד־הער געזונגען מיט גרויס ערפאלג אויף פריוואטע און אויך עפענטליכע פערזאמלונגען.

זי האט זיך לאנג נישט געלאזט בעטען, און זעצענדיג זיך ביי דער פיאנא זיך אליין צו אקאמפאני־רען, האט זי אנגעפאנגען זינגען. אין צימער איז געווען היים, די פענסטער זענען געווען אפען, און דער מאן איהרער איז געשטאנען צווישען דער פיא־נא און דעם אפענעם פענסטער און האט געשעפט נחת פון זיין שעהנער ווייבעלע'ס זינגען און שפילען. אבער נאך איידער זי האט דעם ערשטען פערז פער־ענדיגט האט זיך דערהערט פון גאס א שעהנע פרויען שטימע, וואס האט אויך געזונגען א ליד.

הענסאן איז געווען דער ערשטער, וואס האט זיך ארויסגעבויגען דורכ'ן פענסטער צו זעהן, ווער דאס זינגט. ער איז אבער האסטיג צוריקגעשפרונ־גען, ווי נאר ער האט דערזעהן די זינגעריי פון גאס. ער האט שנעל פערמאכט דעם פענסטער, און מיט א ציטערענדער, נערוועזער שטים האט ער געבעטען זיין פרוי, וואס האט געהאט איבער־געריסען איהר זינגען, זי זאל פארטזעצען און זאל זיך נישט צוהערען צו דער גאסען־זינגעריי. אבער זי און די געסט זענען זעהר אויפמערקזאם געווא־רען צו דער שעהנער, שטארקער שטימע, וואס האט זיך געטראגען פון גאס. אויפהויבענדיג זיך פון דער פיאנא, איז די פרוי צוגעגאנגען צום פענס־טער און געוואלט עס עפענען אום צו זעהן, ווער די זינגערין איז.

הענסאן האט איהר געוואלט פערשטעלען דעם וועג צום פענסטער. ער איז געווארען בלאס און האט אנגעהויבען ציטערען, בעטענדיג זיך ביי איהר, זי זאל אנגעהן מיט איהר שפילען און זינגען, און מען זאל זיך נישט צוהערען צום גאסען־ליד. אבער סיי זי און סיי די געסט האבען זיך צולאכט פון איהם, וואס ער איז אזוי איפערזיכטיג און ער וויל נישט הערען קיין אנדערען זינגען, אויסער זיין פרוי. שפאסענדיג, האבען זיי איהם אפגעשטופט אן א זייט און האבען געעפענט דאס פענסטער צו זעהן די זינגערין.

אויפ'ן טראטואר, געגענאיבער הענסאנ'ס פלעט איז געשטאנען א יונגע פרוי אנגעטאן אין שווארצע שמאטעס. זי האט געהאלטען א קליין־קינד ביי דער זייט, און זי האט עס געזונגען דאס סענטימענטאלע מעלאדישע און ריהרענדע ליד. פון אנדערע פענסטער האט מען אויך געוואוסט ארויס־קוקען. עס האבען אנגעהויבען צו פאלען קופערנע און זילבערנע מטבעות. ארום דער זינגערין, וועל־כע דאס קינד האט אויפגעקליבען. די געסט, וואס זענען ביים פענסטער געשטאנען, האבען אויך אנ־געהויבען ארונטערצווארפען קליינגעלד. ווען פרוי הענסאן האט זיך אומגעדרעהט פון פענסטער און געוואלט בעטען איהר מאן, אז ער זאל אויך ארונ־טערווארפען עטליכע פענים, האט זי דערזעהן, ווי ער איז געלעגען אויף א שטול א גע'חלש'טער. מען האט איהם אפגעמינטערט, און ער האט ער־קלערט, אז עס איז איהם נישט גוט געווארען פון דער היץ. די געסט זענען זיך באלד פונאנדערגע־גאנגען. אום ער זאל קענען רוהען. די פרוי האט געוואלט שיקען נאך א דאקטאר, האט ער נישט געלאזט און אויף מארגען איז ער, ווי געוועהנליך, אוועקגעפאהרען צו זיינע ביזנעס. אלץ איז ביי זיי אנגעגאנגען ווי פריהער, ביז מיט א וואך צוריק, ווען די פרוי האט איהם געפונען א פערגיפטעטען פון גאז ביי זיך אין צימער.

* * *

פון א בריף, וואס דער פערשטארבענער האט צוגעשיקט צו דער פאליציי איידער ער איז בעגאנ־גען זעלבסטמארד, האט זיך ארויסגעשטעלט, אז דער זעלבסטמערדער איז געווען א נאסען־בעט־לער.

„איך בין געווען גאנצע צעהן יאהר אין דעם פאך — האט דער בריף געלויטעט — און איך קען זאגען מיט זיכערהייט, אז בעטלען איז די לייכט־סטע, זיכערסטע פראפעסיע. ווען נישט די פערפלוכ־טע פרוי, וועלכע האט אוים ראכע און אייפערזוכט זיך פערנומען מיין לעבען, צו רואינירען, וואלט איך געווען אנגעטריבען מיין פראפעסיע ביז צום סוף פון מיין לעבען."

הענסאן האט דאן ערקלערט אין בריף, אז די פרוי, וועלכע איז יענעם זונטאג געקומען צו איהם אונטערן פענסטער זינגען, איז געווען זיין פארטנערקע, מיט וועלכער ער האט געבעטעלט פאר די לעצטע פיר יאהר, און דאס קינד, וואס זי האט דאן ביי זיך געהאט, איז געווען א בערגינגע קינד, פאר וועלכען זיי האבען געצאהלט דריי שי־לינג א טאג מיט עסען, ווייל מיט א קליין קינדעלע מען ביים בעטלען בעסערע ביזנעס.

„דורך די גאנצע פיר יאהר, וואס איך האב מיט די שותפ'טע געבעטעלט — איז געשטאנען אין בריף — איז זי מיר געווען עהרליך און געטריי. זי פלעגט זינגען, און איך פלעג איהר אקאמפאנירען, אדער מיר פלעגען פערקויפען זאפאלקעס, און שנה־בענדלעך, און מיר פלעגען זיך טיילען מיט'ן איינ־קונפט, זעכציג פראצענט פאר מיר און פערציג פראצענט פאר איהר. זעלבסטפערשטענדליך, אז אזעלכע סחורה, ווי זאפאלקעס און שנה־בענדלעך, וואס בעטלער האלטען אין נאס צו פערקויפען, איז דאס נאר צו פערבלענדען די אויגען פון דעם פאליסמאן, אז ער זאל נישט קענען ארעסטירען פאר'ן איינפאכען בעטלען — האט דער בריף ער־קלערט — ועלטען ווער עס נעמט סחורה פון א בעטלער פאר א נדבה, וואס מען גיט איהם. אזוי זענען אונזערע ביזנעס געגאנגען דורכשניטליך אויף צוואנציג פונט א וואך.

„צום אומגליק, האב איך, זיך לעצטענס א רויסגערעדט פאר איהר, פאר מיין פארטנערקע, אז איך האב חתונה געהאט מיט א שעהנער, יונ־גער פרוי, וועלכע איך האב שטארק ליב. פון דאן אן האט זי מיר אנגעהויבען צו פערפאלגען און מיר סטראשען, אז זי וועט אויסזאגען מיין פרוי דעם אמת וועגען מיינע ביזנעס. זי האט ארויסגע־פרעסט פון מיר געלד, זי האט אנגעהויבען צו נעמען א גרעסערען חלק פון מיר פון די ביזנעס. איך האב איהר אלץ נאכגעגעבען, אבי זי זאל מיך נישט פערפאלגען. איך האב זיך געהיט מיט אלע מעגליכקייטען אז זי זאל נישט אויסגעפינען, וואו איך וואוין און אז זי זאל זיך קיינמאל נישט בע־געגענען מיט מיין פרוי. זי האט מיך אבער נאכ־געשפירט. און ווען איך האב איהר יענעם זונטאג דערזעהן אונטער מיין פענסטער, האב איך באלד געוואוסט, אז מיין סוף איז געקומען."

דער מענטשליכער מוח א ראדיא אפאראט

די השערה, אז דער מענשליכער מוח ניט ארויס פון זיך געוויסע ראדיא־כוואליעס און ווען עס טרעפט, אז די דאזיגע כוואליעס טרעפען גראד אן אויפן מוח פון א צווייטען מענש, וואס איז גראד אויך געשטימט אויף דער זעלבער כוואליע קען דער געדאנק טראנסמיטירט ווערען פון איין מענש צום צווייטען — האט שוין פון לאנג פעראינטערעס־סירט די פסיכאלאגען פון אייראפע און אמעריקע.

מיט א פאר יאהר צוריק האט זיך אין דער וועלט־פרעסע זייער שטארק גערודערט מיט די עקס־פערימענטען פון מיילאנדער, פראפעסאר קאצמאלי.

דער געלערנטער האט אין זיין פסיכיאטרישען קליניק געמאכט עקספערימענטען א בער די מוחות פון גייסטיג־קראנקע מענשען און בעקומען א זייער טשיקאווען רעזולטאט.

א געוויסע צייט האט זיך מיט די דאזיגע עקס־פערימענטען גערודערט: שפעטער אבער איז שטיל געווארען. און די דאזיגע געשיכטע איז שוין באלד פערגעסען געווארען. איצט איז די איטאליענישע פרעסע ווידער פול מיט אינפארמאציעס וועגען פראפעסאר קאצמאלי'ס עקספערימענטען און ער זאל שוין האבען פעסטגעשטעלט, אז דער מענשליכער מוח שיקט ארויס געוויסע גראנק־כוואליעס.

די דאזיגע גראנק־כוואליעס כאפט דער דער־מאנטער געלעהרנטער אויף מיט א ספעציעלען פיינ־פיהלענדען ראדיא־אפאראט פון זייער קורצע כוואל־יעס, די פערזאן, וועלכע פראפעסאר קאצמאלי האט זיך אויסגעקליבען אלס „איבערגעבער" זעצט ער אריין אין א קעמערל, וואס איז פערליינט מיט בליי־ [illegible]

דראהט פערענדיגט צו דער ערד פון דער וואסער־לייטונג.

פראפעסאר קאצמאלי שטעלט פעסט, אז ווען עס קומט פאר אין מוח פון דעם מענש איבער וועלכען עס ווערט געמאכט דער עקספערימענט געוויסע מע־כאנישע פראצעסען, דערהערט ער א כאראקטערי־סטישען גערויש און די הער־ערלעך. דאס גערויש איז אמשטארקסטען דאן, ווען דער מעדיום געפינט זיך אין טראנס פון היפנאז.

די דאזיגע דערשיינונגען, דארפען נאטירליך, נאך גוט אויסגעפארשט ווערען, ווארום פיל גע־לעהרטע פערזאנען זענען זייער סקעפטיש צו דער השגה, אז אויפ'ן פסיכישען מענש זאל ראדיא סע־נען שפילען וועלכע עס איז ראל.

אבער ביי דער היינטיגער ענטוויקלונג פון דער ראדיא טעכניק איז נישטא קיין אוממעגליכע זאכען. דער בעריהמטער ערפינדער פון דראטלאזען טעלע־גראף גראף מארקאני האט מיט א פאר וואכען צו־ריק ארויסגעזאגט אזא נבואה, אז אין דער נאהענ־טער צוקונפט וועט די וויסענשאפט האבען פאר זיך צוויי אויפגאבען: פערניכטען די שעדליכע באצ־צילען און די טראנסמיסיע פון עלעקטרישען שטראם אויף פיל ווייטערע שטחים, ווי מיר טוען דאס איצט מיט דער הילף פון ראדיא. די דאזיגע דערגרייכונ־גען וועלען נישט געבוירען ווערען אין משך פון איין טאג און נישט אין משך פון א יאהר, נאך דעם וועט פערנעמען צענדלינער יאהרען ביז די דאזיגע נבואות. עס וועט דויערען לאנג, זעהר לאנג, אבער ענדליך וועלען די דאזיגע טרוימערייען פערווירקליכט ווערען, עס וועט קומען א צייט, ווען א גאנץ קליינע מאס ענערגיע וועט קאנען טרייבען די גרעסטע שיפען קיין אמעריקא. איך געהער נישט צו די מענשען, וואס האבען ליב צו רעדען זאכען, וואס ווענען נישט געשטויגען און נישט געפלויגען. מיט יאהרען צוריק האב איך געמאלדען דער וועלט, אז מיר וועט זיך איינגעבען איבערצושיקען א דראט לאזע דעפעשע איבערן אקעאן קיין אמעריקע. מען האט מיך דאן געהאלטען פאר א גייסטיג קראנקען מענשען. און אין בעסטען פאל פאר א טרוימער. און אין 28 יאהר ארום איז מיין נבואה מקוים געווארען.

מיט א פאר וואכען צוריק האט אין לאנדאן פאסירט אזא געשיכטע: אין א שיינעם פרי־המאר־מארגען איז פארן בנין פון מעטעאראלאגישען אינ־סטיטוט פערפאהרען א גרויסער לאסט אויטא און זיך אפגעשטעלט ביים פאראדנעם אריינגאנג. דער שאפער האט געמאלדען דעם פארטיער, אז ער האט געבראכט צופיהרען א פעסעל אלס מתנה פאר'ן דירעקטאר, וואס פערעפענטליכט די מעטעאר־לאגישע קאמוניקאטען דורך ראדיא. אין א מינוט ארום האט זיך בעוויזען דער דירעקטאר און ער האט זיך דערוואוסט, אז דאס פעסעל וואס מען האט איהם געבראכט בתור מתנה איז פול מיט הערינג. אויפ'ן פעסעל איז געווען אויפגעקלעבט אזא בריוועל:

א געוויסער פישער אויפ'ן מערב־ברעג פון אירלאנד האט געוואלט מיט זיין שיפעל ארויספאה־רען און אפענעם ים אויף דער פאנג פון הערינג. אין מאמענט, ווען ער האט שוין געוואלט אויפהויבען דעם אנקער, האט ער דערקענט דורך א ראדי־א פון לאנדאן דעם קאמוניקאט פון מעטעאראלא־גישען אינסטיטוט. דער קאמוניקאט האט פאראויס־געזאגט א שרעקליכען שטורם. דער פישער האט

זיך שוין אויף דער פאנג נישט ארויסגעלאזט. אין א פאר שעה ארום איז טאקע אנגעקומען א מורא־דיגער שטורם. פיל פישער שיפלעך זענען דערטרונ־קען געווארען, אבער אונזער פישער וואס האט גע־הערט דעם קאמוניקאט איז זיך רוהיג געזעסען אין זיין כאטקע און געלאכט פון דער וועלט. דער ראדיא קאמוניקאט האט איהם אפגעראטעוועט פון א זיכערען טויט. אלס דאנק האט דער פישער א רויסגעשיקט א טונדעל הערינג אלס מתנה, פאר דעם דירעקטאר פון דעם מעטעאראלאגישען אינ־סטיטוט.

די אמעריקאנער ראדיא־סטאציע אין וועסט שעסטער האט צוליב קאנקורענץ מיט די אנדערע ראדיא סטאציעס אנגאזשירט א טרעפער, וואס זאל צוויי מאל אין דער וואך אויסלייענען דורך ראדיא אלץ, וואס עס וועט זיך טרעפען אין דער צוקונפט מיט די ראדיא אבאנענטען. אין אנהויב האט דער טרעפער געהאט א געוואלדיגען דערפאלג. יעדע־ טאג האט ער בעקומען א גרויסע צאל בריף אין וועלכע מען האט איהם געבעטען, אז ער זאל לויט דער שריפט טרעפען די צוקונפט פון די בריף־שרייבער. עס איז אנגעקומען אזוי פיל בריף, אז דעם טרעפער איז שוין אוממעגליך געווען זיי אליין איבערצולייענען און ער האט דעריבער אנגאזשירט עטליכע אסיסטענטין, מיט וועלכע ער האט געהע־רעוועט ביטאג און ביינאכט.

דער דירעקטאר פון דער ראדיא סטאציע האט זיך נגעריבען די הענד פאר פרייד, זעהענדיג, ווי עס גייט דאס געשעפט און די בריף שרייבער צאהלען גוט געלד. פאר די טרעפענצער איז א הויז דעם ווערט די אונטערנעמונג געוואלדיג פאפו־לער אין גאנץ אמעריקא. דאס געשעפט איז וואס אמאל געווארען בעסער: יעדער טאג האט געבראכט נייע הונדערטער בריף. דער טרעפער האט אבער קיין צייט נישט געהאט דורכצושטודירען די שריפט ווי געהעריג און נביאות געזאגט די צוקונפט סתם אזוי אין דער וועלט אריין ווי עס האט זיך איהם פערגלוסט. און דאס האט איהם געבראכט די מפלה און ער האט נאך געהאט אויף זיך א פראצעס פאר שטערען דעם שלום בית און די רוהיגע פאמיליעס. ווארום ער האט אמאל איינער א בריף שרייבערין גע זאגט, אז איהר מאן נארט זי אפט און אישטאט צו געהן און די אוונדען און קלוב אריין, פערד קריכט ער נאר צו א געליבטער. א צווייטער פרוי האט ער ווידער געזאגט, אז איהר מאן איז איהם פונקט אזוי טריי ווי די איהם. אין דערפון געווארען אזא קאך, אז מען האט איהם זאגאר פערקלאגט און גריכט פאר רכילות און ער האט דערפון גע־האט צו זינגען און צו זאגען.

DOKTOR

H. WOŁKOWYSKI

צעגעלניאנא 25, טעל. 126-87

צוריקגעקעהרט

ספעציאל־ארצט פאר הויט= און וועגערישע קראנקהייטען. מענער־שוועכע. עלעקטריזאציע. עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ־שטראהלען

[illegible] פון 8 – 2 נאכם. און פון 6 – 9 אווענט

7-kl. Szkoła

dla żyd. inteligencji (Zakład Freblowski)

KACENELSON-NACHUMOW

ul. POMORSKA 20 tel. (183-40). Zapisy w godz. od 4–7 p.p.

7־קל. שולע און פרעבעלשולע פאר קינדער פון יוד. אינטעליגענץ

קאצענעלזאן = נאחומאב

פאמארסקא 20 טעל. 183-40. איינשרייבונגען פון 4 ביז 7 נאכמיטאג

די שולקאנצעלאריע נעהמט אן איינשרייבונגען פון קנאבען און מיידלעך [illegible] אין שולצאוונג (A°) אין פרעבעלשולע [illegible] 5½ יאהר. [illegible] קינדער פון 3-7 יאהר

די אינטערעסירטע [illegible] אין שולע, [illegible] העברעאיש [illegible] לימודי קודש [illegible] אונטער דער פערזענליכער הנהלה פון

ר׳ יעקב בנימין קאצענעלזאן

[illegible] מאנץ־שולען פאר קינדער [illegible]

[illegible] נאכמיטאג שולע 50% ביליגער

אנטי־יודישע עקסצעסען אין בערלין

זענען ארגאניזירט געווארען דורך די היטלעראווצעס אין טאג פון דער

ערעפנונג פון דייטשען רייכסטאג

סאציאליסט לעבע פרעזידענט פון רייכסטאג

בערלין 15 (ספ. טעל.) אין טאג פון דער ערעפנונג פון דייטשען רייכסטאג האבען די היטלער־ראווצעס איינגעארדענט אין בערלין גרויסע אנטי־יודישע עקסצעסען.

שטארקע גרופען היטלעראווצעס (נאציאנאל־סאציאליסטען) האבען זיך בעוואפענט אויף דער לייפ־ציגער־שטראסע פאר די ווארענהייזער פון שיף, ווערטהיים, וואס אין אנדערע און האט מיט שטיי־נער אויסגעהאקט די גרויסע שויפענסטער. ביי ווערט־היימען האבען זיי אויסגעהאקט 36 אזעלכע פענסטער עס איז תיכף אנגעקומען פאליציי, וועלכע אין ענערגיש ארויסגעטריבען נעגען די כוליגאנעס. די דעמאנסטראנטען האבען געשלאגען אלע פערביי־גייענדע, וועלכע האבען געהאט א יודישען אויסזעהן און האבען דעמאלירט א ריי יודישע געשעפטען, דערונ־טער דאס קאפע פון חאבערינ'ען.

צו ענליכע עקסצעסען איז אויך געקומען אין די דערבייאיגע גאסען. פאליציי האט פיל דעמאנס־טראנטען ארעסטירט. אין אוענד אין די לייפציגער־שטראסע און דער פאטסדאמער־פלאץ געווען אפ־געשלאסען דורך פאליציי.

די אויספארשונג האט בעוויזען, אז די עקס־צעסען זענען סיסטעמאטיש ארגאניזירט געווארען דורך אפטיילונגען פון די היטלעראווצעס. צווישען די 108 ארעסטירטע געפינען זיך א סך, וועלכע זענען געקומען פון ריין־געביט און זענען בעקאנט אלס פיהרער פון די נאצ.־סאציאליסטישע קאמפס־אר־גאניזאציעס. צווישען די ארעסטירטע זענען פערהאן צעהן שילער 31 פון די ארעסטירטע זענען באלד גע־בראכט געווארען צום אויספארשונגס־ריכטער פאר דרינגענדע ענינים, דערביי האט איינער זיך לעג־יטימירט אלס דעפוטאט פון פרייסישען לאנדטאג.

די לייטונג פון די נאציאנאל־סאציאליסטען לייקענט, אז זיי זאלען האבען וועלכע ס'איז שייכות צו די עקסצעסען, אבער איהרע ערקלערונגען ווערען נישט גענומען ערנסט.

בערלין, (ספ. טעל.)

די ערשטע זיצונג פון דייטשען רייכסטאג. וועל־כע איז פארגעקומען מאנטאג האט געטראגען א שטורמישען כאראקטער. שוין פון אינדערפריה אז האבען זיך פאר דער געביידע פון רייכסטאג געזא־מעלט גרויסע מאסען מענשען. אויס מורא פאר דעמאנסטראציעס האט פאליציי ארומגערינגעלט די געביידע און אלע ארומיגע גאסען.

די נאציאנאל־סאציאליסטען (היטלעראווצעס) זענען געקומען צו דער זיצונג אין זייערע ברוינע בלו־זען מיט רויטען באנד אויף'ן ארעם, די דאזיגע מונד־רען האבען זיי געטראגען אונטער די פאלטענס, ווייל זיי האבען מורא געהאט, אז די פאליציי וועט זיי אלס נאך נישט געשוואוירענע דעפוטאטען, נישט אריינלאזען אין רייכסטאג. די קאמוניסטען דאגעגען האבען קיין שום בעזונדערע אוניפארמען נישט גע־טראגען.

די ערשטע זיצונג האט געעפענט דער עלטס־טער, 84־יאהריגער דעפוטאט העראלד. ווען ס'זענען דורכגעלייענט געווארען די נעמען פון די דעפוטא־טען, האבען די היטלעראווצעס ביי יעדען יודיש־קלינגענדען נאמען געשריען און געפייפען דאס־זעלבע האבען זיי געטאן ביים אויסרופען די נעמען פון די מיניסטארען.

עס זענען דאן דורך די היטלעראווצעס און קאמוניסטען אריינגעטראגען געווארען א רייה דער־מאנסטראטיווע פארשלאגען. ביידע פראקציעס פאר־דערען די דימיסיע פון ברינינג־קאבינעט. די נאצ.־סאציאליסטען פאדערען צו רעדוצירען די פענסיעס פון די דעפוטאטען און מיניסטארען. די קאמוניס־טען פארלאנגען אויסצוצאהלען איינמאליגע אונטער־שטיצונג פאר ארבייטסלאזע צו פופציג מארק פאר א פערזאן און צוועלף מארק פאר יעדען מיטגליד פון דער פאמיליע. די קאמוניסטען לענען אויך פאר תיכף אפצושטעלען די ענטשעדיגונגס־צאהלונגען.

די וואהלען פון פרעזידיום זענען אפגעלעגט געווארען ביז צו דער נאהענסטער זיצונג.

בערלין, 15 (טו) די שולדיגע אין די נעכטיגע אונרוהען זענען שוין היינט געשטעלט געווארען פארן געריכט. 11 פון זיי זענען בע־שטראפט געווארען מיט טורמע פון 2 וואכען ביז 6 חדשים.

בערלין 15 (טו) פאר דער געביידע פון רייכסטאג האבען זיך פאר דער היינטיגער זיצונג ווידער געזאמעלט טויזענדער מענשען, ס'זענען אבער געווען אנגעגרייט שטארקע פאליציי־אפטיי־לונגען, וועלכע האבען נישט דערלאזט צו קיין אונרוהען און דעמאנסטראציעס.

לעצטע נייעס!

דערמיט מאכען מיר עפענטליך בעקאנט, אז דינסטאג, ד. ה. דעם לעצטען ציהונגס-טאג פון דער 5-טער קלאס פון דער 21-טער מלוכה-לאטעריע איז די

גרויסע פרעמיע 250.000 זל.

און דאס גרעסטע געווינס 50.000 זל., צוזאמען 300.000 זל.,

אויף נומער 165,364 ווידער דאסמאל גליקליך גע־וואונען געווארען דורך אונזערע ג' שפילער.

מיר עמפפעהלען ווייטער אלעמען אונזערע גליקליכע לאסען

צו דער קומענדיגער 1-טער קלאס פון דער 22-טער מלוכה-לאטעריע.

די איינציגע אין פוילען גרעסטע און גליקליכסטע קאלעקטור

E. LICHTENSTEIN

ŁÓDŹ PIOTRKOWSKA 72 PIOTRKOWSKA 11

צענטראלע פון דער קאלעקטור: ווארשא, מארשאלקאווסקא 146

21-טע מלוכה-לאטעריע

5-טע קלאס 30-טער טאג.

15.000 — 73649
10.000 — 168730
5.000 — 125809
3.000 — 8053 20252 13902 81297 188576
2.000 — 21051 177355
1.000 — 2388 30851 46210 77532 78692 84540 88443 101323 120200 177869 193996 198478 201424 202587
600 — 1103 4716 23901 41475 41944 44929 49647 51001 103871 119724 141916 165902 177403 199301 202415 205950
500 — 994 2266 5702 8480 14316 15756 20000 20904 22424 30804 32771 35148 35535 39757 45612 50710 58974 59599 62806 70010 77461 82338 82862 83305 84163 87895 89394 90892 93265 94476 101250 101584 101794 102127 103345 103869 107194 109114 114414 117621 119659 121029 122249 122546 123804 124438 124440 126017 126689 128560 130520 130576 132845 133418 133486 133664 135679 136429 136596 137279 143271 147079 149130 151310 154476 156386 158822 160240 164894 165207 167822 175428 177726 178832 179936 182563 186740 187919 190035 192883 194397 199782 202219 202454 203445 208906 209240

18 194 224 339 69 74 501 621 787 1002 284 168 400 817 98 2223 86 360 494 764 3335 53 85 485 4003 452 56 5223 6242 516 711 7015 53 954 82 8098 156 213 414 555 699 863 974 9228 88 364 822 82 980 10093 94 64 865 970 11338 94 545 628 12013 64 470 656 85 744 12003 122 88 91 95 371 490 774 927 14047 157 479 898 15291 342 474 693 795 16015 90 252 442 565 739 17067 108 53 313 510 651 52 831 70 988 18442 69 612 822 26 68 1057 169 381 400 6 9 20154 346 429 849 78 21086 113 64 81 96 240 485 454 749 803 22195 646 826 23110 66 545 698 980 24092 400 595 666 79 85738

25085 762 824 26025 51 361 60 448 682 713 27566 76 809 963 75 28191 272 29045 292 310 18 417 506 646 838 30098 292 429 714 883 31171 142 589 672 798 32358 94 456 700 33069 136 93 320 476 514 95 806 90 924 34165 240 379 788 985 35355 36008 300 420 722 85 847 37577 719 899 38002 310 67 419 510 621 855 39396 461 608 788 854 40037 127 804 41050 197 313 561 822 39 42021 389 431 43338 431 569 839 44486 520 998 45040 338 413 551 768 934 46358 599 802 47066 269 359 431 48111 87 242 67 665 801 15 49058 113 75 200 33 416 682 849

50067 526 750 51715 71 904 52337 609 37 704 17 22 945 53188 357 94 915 54068 125 226 682 964 55075 130 536 940 63 56025 126 27 78 210 716 844 915 70 57111 211 18 79 85 608 14 66 897 934 58160 288 393 727 58 89 935 59037 54 84 119 471 586 654 81 859 988 99 60367 451 70 815 912 31 55 61017 114 286 646 91 947 62088 326 517 63 655 91 709 984 63368 75 470 706 14 954 64051 61 382 469 613 65201 315 802 964 66082 267 306 426 44 71 830 67407 38 49 587 91 767 963 68397 424 42 48 702 884 992 69257 514 87 846 912 70310 874 71137 377 522 634 871 72126 66 82 279 817 73013 80 232 318 85 553 641 51 74019 77 108 11 23 312 406 612 748 956

75027 144 54 79 428 73 563 625 76031 110 224 5 4 462 597 708 77003 99 116 19 368 718 78090 128 96 373 688 96 770 935 79066 135 457 481 791 873 926 87 80233 399 429 35 618 723 81158 210 302 456 829 86 908 82017 192 516 737 894 996 83169 374 602 718 910 84299 433 599 756 85170 612 54 729 93 993 86508 675 87021 337 445 642 751 886 934 58 88085 154 790 442 599 715 89144 58 73 274 318 616 71 727 90216 20 81 385 405 631 938 46 91314 555 915 92030 156 97 499 773 93057 98 116 80 337 585 683 900 14 94290 408 59 525 725 855 72 95121 575 96174 82 363 544 67 916 65 97 97571 630 53 761 989 98201 91 437 70 547 611 56 99024 152 465

100113 222 82 606 784 876 101047 68 195 351 93 446 594 802 56 59 102134 356 559 843 913 103253 484 510 43 629 734 873 103253 483 510 43 629 794 873104162 558 609 24 798 105181 356 488 584 934 106248 409 28 939 107051 66 153 331 473 701 53 903 71 108073 353 766 109042 254 553 94 698 779 864 110319 61 549 111370 601 16 90 754 868 929 112024 368 923 113004 113 305 421 61 555 960 848 114039 377 99 435 661 76 837 115131 47 352 447 666 93 844 116142 320 433 544 675 858 94 901 34 117358 69 415 721 47 631 118135 288 353 94 642 804 922 93 119068 162 299 502 604 10 81 91 768 865 120204 369 477 638 121083 388 664 83 738 63 849 80 122909 51 71 400 613 828 57 917 54 123123 339 558 88 698 124055 175 245 65 549 967 88

125456 96 660 65 728 947 99 126000 45 12684 244 328 445 537 614 888 968 127100 25 53 234 302 81 662 962 128478 86 99 546 769 825 65 953 129021 50 420 568 94 686 836 72 905 130206 73 450 662 910 131045 74 257 13219 20 458 97 133278 331 545 950 134026 851 135150 97 336 68 406 89 534 49 94 603 54 136049 256 76 521 93 732 886 137307 452 502 45 54 138485 139414 74 78 582 97 803 965 140137 303 958 86 71 141123 402 564 98 719 925 142363 445 531 614 762 912 29 74 143453 604 798 144231 74 145006 36 92 122 241 51 569 85 750 60 146574 147049 83 197 205 46 566 657 868 97 928 148555 928 149040 337 776

150472 84 631 791 151077 209 27 98 639 937 68 912 61 152018 322 63 410 694 726 802 153148 68 458 154275 791 885 155050 60 108 433 563 614 156179 264 312 564 931 157093 102 222 304 674 938 158104 312 672 964 72 159180 244 323 447 547 95 697 160122 296 672 161367 434 67 507 30 730 88 817 162030 723 838 71 90 163450 726 42 70 814 164021 352 531 86 87 648 832 989 165261 317 58 483 675 818 166052 83 89 362 427 579 167240 41 414 641 73 756 958 168243 361 417 509 776 922 87 98 169067 188 99 209 414 51 89 439 602 6 818 170690 748 171635 36 848 172028 136 248 404 17 528 974 173077 83 92 271 345 688 758 804 41 903 174365 416 47 84 675 770 96 830 931

175410 856 176115 19 177096 162 92 413 86 178102 216 179029 270 367 530 35 861 180059 62 851 928 38 181116 427 99 645 182485 596 626 828 47 949 183158 73 74 94 445 62 629 90 184025 271 82 328 77 544 74 710 965 185005 10 144 73 230 347 86 489 503 41 660 841 900 186071 172 97 211 322 31 49 535 66 79 707 44 886 986 187107 28 693 701 907 188427 856 189044 193 97 235 431 69 546 96 641 46 829 190109 98 227 37 46 61 98 372 546 72 709 20 852 934 191099 583 861 192053 203 487 762 876 936 193060 269 503 42 644 777 809 42 194123 364 96 432 195414 611 700 848 196136 229 547 746 903 197374 791 810 198165 265 336 481 563 670 199002 266 415 588 91 666 888 952

200339 506 610 704 824 978 201064 154 354 405 733 202345 57 436 603 24 50 70 748 515 17 203197 549 69 659 204007 95 584 205003 25 128 282 517 767 806 206014 85 388 616 740 80 94 809 207172 467 517 48 749 921 83 208158 416 97 710 59 918 92 209063 84 10[illegible] 243 70 341 478 81 629 51 49 752

300.000 — 165364
150.000 — 32478
10.000 — 139182
5.000 — 6051
Po 3.000 — 21451 99058
2.000 — 143331
1.000 — 36313 43153 47268 64092 81661 82804 107221 153695 176274 202251 205808 207023
600 — 19979 47146 57550 64282 68913 76608 97616 119823 137197 143219 156631 164356 164789 188657
500 — 644 2774 5672 7179 8630 10857 12800 19161 19618 22604 24433 27211 27211 27285 34615 3816 39614 50253 53812 55232 59246 62008 63347 68817 74860 75464 75476 76305 76686 80413 82794 85280 85446 100540 103128 106535 107475 111760 111905 114604 114831 120531 121977 123016 127280 127535 127870 130074 130395 133163 135528 137391 138996 142993 144765 145488 149669 153930 159283 162241 163295 166725 170632 171257 179238 179446 181572 184886 186586 187094 191769 193042 193514 200406 203766 205777 205907 207486 208262

146 86 91 333 531 726 917 80 1543 673 754 928 2168 214 77 318 86 612 715 98 3134 72 242 53 397 539 67 78 602 21 752 71 859 990 4020 651 848 989 5425 29 34 677 802 6018 843 63 924 7067 142 268 512 23 733 54 70 8104 76 77 846 96 9007 18 115 47 431 565 742 827 86 10153 92 204 35 355 61 412 30 80 557 825 11050 283 395 540 624 754 817 915 12005 162 69 243 473 711 13114 448 603 14429 689 763 15556 85 604 709 16625 732 75 976 17071 477 513 781 90 809 38 18079 90 166 338 445 68 878 906 19423 34 725 83 20037 124 218 94 588 743 68 808 21271 309 52 62 554 758 22028 295 429 95 828 922 60 89 23151 269 300 446 927 24041 270 355 529 33 88 634 932 25139 684 764 26331 605 807 927 74 84 27285 386 418 20 528 763 87 820 940 28141 58 264 58 383 540 742 801 29030 327 497 30144 237 666 731 885 911 31250 754 32079 154 273 344 87 489 512 98 765 98 845 33139 233 392 557 826 62 34181 233 467 520 608 31 85 803 920 35159 409 694 924 36063 44 185 611 755 37190 810 909 17 77 38173 263 719 820 29 39353 408 768 86 914 403243 334 88 97 694 789 887 998 41038 97 138 50 633 44 52 870 42009 170 226 82 428 716 982 86 43666 705 58 815 20 913 24 28 44187 460 616 59 874 45314 528 76 981 46015 34 43 45 86 106 239 314 661 967 72 47243 60 610 945 48171 610 46 963 49065 142 304 62 485 608 43 939

50018 29 310 23 422 525 648 51071 244 321 416 563 601 781 52361 569 694 713 844 55 53136 292 541 720 816 42 54218 760 93 821 55657 64 941 56113 538 678 721 912 59 57128 344 705 58115 64 363 432 550 838 984 59265 314 673 750 60 985 60084 377 413 660 74 979 61104 64 65 97 282 374 604 32 756 71 62122 309 473 542 97 626 36 705 936 48 63325 414 64332 438 72 684 943 65007 398 821 66191 211 301 10 880 975 88 67157 242 76 409 47 529 609 16 802 68241 349 544 616 37 848 69220 395 549 803 55 70074 95 238 315 518 734 87 873 71168 251 415 97 571 973 72277 457 913 55 74262 525 36 645 784 914 45

75250 793 831 31 876 76417 77085 146 214 30 12 757 45 811 78027 42 182 340 477 534 54 819 79105 478 641 80119 425 657 988 81172 296 345 75 517 707 72 952 82408 33 64 786 958 75 83028 82 335 491 676 836 84067 225 45 348 965 902 29 45 85188 849 56 934 86037 324 594 681 747 63 805 87031 546 84 654 82 741 84 87 888 952 88249 35 85 442 587 90 642 66 766 75 800 20 77 94 96 89115 504 37 730 7 90008 305 425 68 573 717 59 61 872 91020 146 68 222 49 617 770 899 91137 342 414 823 51 93164 88 250 357 91 670 889 976 94019 42 285 516 95147 227 413 78 93 586 96082 187 315 525 743 75 869 91 87 97168 420 678 756 858 68 98146 527 678 752 99144 79 147 475 756 86 884 919 38 97

100125 256 85 572 689 92 702 5 866 9 1964 101170 290 718 825 44 908 64 79 102367 413 103450 762 96 104104 407 16 523 41 837 38 77 105079 105 22 77 637 822 32 963 106014 81 141 635 107119 302 482 541 58 651 108161 86 314 18 64 718 829 913 109050 662 73 760 976

110098 361 29 512 751 917 28 64 111036 304 460 649 747 81 112386 587 645 946 113056 85 100 31 351 420 874 114003 115 383 541 48 700 95 115174 299 440 770 843 116131 50 901 49 547 57 780 117008 90 25 240 353 609 82 733 962 118066 72 643 985 119124 466 510 609 65 764 73 829 70986 120021 42 228 93 361 909 121115 77 96 229 632 870 967 122202 355 593 627 123211 336 567 614 124163 408 83 885

125003 33 126103 958 127029 244 405 10 128 669 915 129128 96 376 432 983 130 288 502 867 131110 233 356 853 765 863 88 132128 425 71 133065 811 19 53 63 934 96 134068 329 85 463 670 82 925 29 135094 934 136048 96 122 248 465 579 780 870 944 89 137100 833 996 99 138291 548 139064 405 140202 49 776 962 141052 130 55 79 94 797 142397 533 690 94 714 826 80 143189 222 516 43 633 88 733 144239 67 308 74 478 680 948 72 145081 144 45 238 918 97 146331 298 415 829 55 147221 429 96 634 752 812 987 148233 361 98 467 609 700 969 149062 149 221 99 552 67 8 715 71 99 903 14 87 988

150344 329 55 577 690 739 151398 601 726 38 90 152445 58 545 83 704 97 863 918 153051 248 693 707 43 45 84 856 154025 29 734 155020 167 282 302 50 71 428 552 48 604 92 98 156028 116 321 57 705 817 987 157120 284 372 430 898 927 158151 315 423 276 159021 37 131 414 563 620 769 90 988 160073 223 311 28 563 161054 72 86 283 97 511 16 694 716 18 84 924 44 162486 735 65 856 972 97 99 163215 682 164414 604 42 706 165367 403 35 680 814 970 166204 319 461 776 167020 49 444 600 25 62 168401 2 35 84 706 835 169440 704 81 962 170150 552 805 7 77 604 924 51 171061 30 231 600 805 975 172018 158 504 620 807 924 69 173098 530 779 918 174176 332 76 400 885

175357 547 47 58 176114 273 432 655 99 177056 247 178434 797 843 917

179036 230 425 640 716 867 180013 284 181110 479 182067 363 76 616 785 851 979 96 183139 310 487 503 38 48 704 817 184287 685 734 51 802 69 185019 331 80 414 41 48 557 75 631 723 894 99 186042 254 451 860 902 71

187010 72 588 798 814 96 945 98 188032 445 971 189033 79 376 423 57 58 633 727 190119 25 363 513 980

191302 483 598 752 192008 431 76 773 964 193016 221 360 455 578 606 194026 476 518 195150 61 512 731 696 196148 301 90 424 831 23 79 967 197429 502 648 863 198404 6 560 660 199046 [illegible] 73 598 669 826 32

200614 32 81 895 913 66 201001 119 55 202246 775 899 957 103248 775 899 961 204213 41 673 [illegible] 970 205066 173 77 460 99 888 94 997 206112 335 407 606 72 875 910 207235 795 [illegible] 178 289 532 94 209181 606 74 [illegible]

היינט און פאלגענדע טעג!
וואס אילוסטרירט דאס לעבען, ליבע, פערברעכען און אויסגעלאסענקייט —
גרויסער עראטישער זיטען=פילם!
„מאסקעס"
היינט און פאלגענדע טעג!
— אין די הויפטראלען: —
Betty Astor, Marcella Albani, Stuart Webbs, Erich Kaiser
אויסערן פראגראם: קלאנג-צוגאבע און אקטועליטעטען פון לאנד און אויסלאנד אויסערן פראגראם:
פאפולערע פרייזען פון די פלעצער. אנהויב אין געוועהנליכע טעג 4 א זייגער נאכמיטאג. שבת, זונטאג און יום-טוב 1 א זייגער בייטאג. פאפולערע פרייזען פון די פלעצער.

עהרענפול איז די אומבאייגעננוציגע ארבייט פון פריוויליגען פייערלעשער
:—: אבער נישט ווייניגער בכבודי'ג איז די הילף, וואס ברענגט רוהם דער געזעלשאפט פאר דער זארגפעלטיגער אויפזיכט איבער דער ארגאניזאציע. :—:
לאמיר נישט שפארן אויף קיין אבצייכנונגען לטובת די אינוואלידען-פייערלעשער
זונטאג, דעם 19-טען אקטאבער ד. י.

Naprawa
Resorów Samochodowych
uskutecznia najszybciej
FABRYKA RESORÓW SAMOCHODOWYCH
ALFRED HERMANS
Łódź, Sienkiewicza 62, tel. 139-13, II-gie podw.
Stale na składzie resory nowe oraz pojedyncze pióra (sgi) różnych marek, jak: Ford, Chevrolet, Tatra, Essex, Citroen, Whippet, Morris i inne.

Zagubiono portfel zawierający weksle i czeki.
Kwit inkasowy banku Józefa Hirszberga.
1) Weksel na zł. 200.— płatny 17.X.30. żyr. Rozental.
2) „ „ 250.— „ 16.X. „ „
3) „ „ 75.— „ 15.X. „ Kryształ.
4) „ „ 95.60 „ 3.XI. „ Kwaszner.
Eksp. „Poltex" — Kwit zaliczeniowy na sumę zł. 187.80.
1) Weksel na zł. 100.— pł. 20 XI żyro Abramowicz.
2) „ „ 150.— „ 10.XI „ Landau.
3) „ „ 199.— „ 25.X „ Rozentahl.
Eksp. „Przedborski" — Kwit zalicz. na zł. 130.48 № 2987.
Wszystkie weksle unieważnia się. Zwrócić takowe do **A. Kinstlera, Wschodnia 29, za wynagrodzeniem.**

WAP WOJEWÓDZKA AGENCJA PRASOWA WAP
po gruntownej reorganizacji i rozszerzeniu poszczególnych działów
PRZENIESIONA ZOSTAŁA
na ul. PIOTRKOWSKĄ Nr. 105.
Redakcja dzienna (tel. 125-11) Redakcja nocna (tel. 200-75)
Agencja czynna w ciągu całej doby.
Godziny przyjęć dla interesantów od 9-ej rano do 9-ej wiecz. Informacje prasowe. Przyjmowanie ogłoszeń po cenach redakcyjnych, do pism miejscowych i zamiejsc. Kampanje reklamowe. Redagowanie podań i rekursów. Tłumaczenia. Przepisywanie na maszynie.
WAP WAP

א יונגער
פון אנשטענדיגע עלטערן ווערט פון זאפארט געברויכט. צו ערפאהרען אין אדמ. פון „נייעם פאלקסבלאט"

ס'ווערט געזוכט
א פריוויליין
אין עלטער פון 17 ביז 20 יאהר מיט עלעמענטארע בילדונג אלס קאסירערין. אפערטן אבצוגעבען אין דער אדמ. פאר J. CH.

השבת אבדה
דינסטאג 4 א זייגער נאכמיטאג האב איך פערלוירען אין „ארט" א פארטפעל מיט מזומן פון 180 זל. און פערשידענע דאקומענטען, צווישען אנדערע איז געווען א מיליטער-בעשייניגונג און א וויטשאנג און נאך אנדערע פאפירען, וועלכע האבן פאר קיינעם קיין שום ווערט נישט. דער עהרליכער פינדער ווערט געבעטען דאס געלד זיך צו האלטן אלס בעלוינונג, נאר די דאקומענטען אבצוברענגען צו זאנוועל פשעדבארסקי שקאלנא 26 ביי ה. דאווידאוויטש. דיסקרעציא געזיכערט.

DR. MED. H.LUBICZ
ספ. פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנק.
בעהמט ווידער אן
אויף צעגעלניאנא 43, טעל. 141-32
עמפפאנגס-שעה'ן 8–10, 12–2, און 5–8 זונטאג און יו"ט 9–1. פאר דאמען בעזונדער ווארטע-זאל.

גוטע האנד- **שטיקערינס**
ווערען געזוכט
6-טען שערפיען 19, פראנט, 2 שטאק, וו. 15 צו מעלדען זיך זונטאג פון 10–11 פארמיטאג

א שטוב מיט א קוך
(מיט א באלקאן, זוניג)
צו פערמיטען
צו טרעפען אין די שעה'ן פון 6–8 אוועגד
כלאדנא 18 1 שטאק

DR. ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 27
tel. 151-78
צוריקגעקעהרט
הויט און ווענערישע קראנקה. רענטגען און ליכטהיילאינסט. נעמט אן פון 4–7 אווענד.

אין דער 7-קלאסיגער שולע פון „יצחק גאלדבערג"
Al. I maja 16 פאסאזש-שולץ
טעלעפאן 127-98
זענען נאך לעדיג צו איינציגע פלעצער אין די כתות: א, ב, ג, ד, ה, ו, אויך אין דער אפטיילונג פאר נישט שול-פליכטיגע קינדער (6-יאהריגע).
אין דער כתה ד' און ה' קענען זיך מעלדען איינציגע גוט-ערצויגענע קינדער, וועלכע האלטען ביי גמרא מיט תוספות פאר א חצי-חנמ'דיגען שכר-למוד

ווערבענריז קליניק כירורגישע „SANATO"
אגראדאווא 10 טעל. 213-57
1-טע און 2-טע קלאס
עררצטליכע אויפזיכט
איבער דער מוטער און קינד.
פרייזען פון געבורט
אין 2-טע קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס-מיטלען
200 זל.
כירורגישע אפטיילונג פון ד"ר מעד. מ. פאנטאר
עמפפאנגס-שעה'ן פון 1 ביז 2 נאכמיטאג.

טליתים-פאבריק
אויסארבייטונג פון וואלענע, האלב-וואלענע, זיידענע טליתים כמו טערקישע, קאלאמעיער, וויאויך טלתים-קטנים, הורט און דעטייל מיט אויספערטיגונג, אויך גארטלען, שפאניעס און ציצית
בו בעקומען ביליגער ווי איבעראל, ביי
א. ח. ציטרינאווסקי, קאמיעננא 1
אין 2. טויער פארטער. קומט איבערצייגט אייך!
בעמערקונג: סווערען אויך אנגענומען אלטע טליתם צום וואשען.

Dr. med. **J. BETTE**
ספעצ.-ארצט פאר קינדער און אינערליכע קראנקהייטען
PIOTRKOWSKA 6, tel. 144-95
נעמט אן פון 8 – 11 פריה און פון 4 – 6 נאכמ.

Dr. med. **J. Lubicz**
ORTOPEDA, Gdańska 28, tel. 18-31
קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער
איינענע פראצאוניע פון זעמטליכע ארטאפעדישע אפאראטען, ווי: קלעדקעס אויף פלאטפוסען, קינסטליכע רעמעסען א. א ו.   נעמט אן פון 2,30 ביז 4,30 נאכם

Dr. med. NIEWIAŻSKI
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
נעמט אן פון 8–11 און פון 5–9 אוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9–1 פארמ.
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

Dr. med.
B. Robinson
פיעטרקאווער 10, טעל. 131-86
צוריקגעקעהרט

Dr. Z. Rakowski
ספ. פאר אויערן-, נאז-, האלז- און לונגען-קראנקה.
9 קאנסטאנטינער 9, טעלעפאן 127-81.
שפרעכשטונדען פון 12–2 און פון 5—7. נעמט אויך אן אין לעטשניצע ונערושעל 17 פון 10—11 און פון 2—5

קלאנג-פילם-טעאטער
„MIMOZA"
ul. Kilińskiego 178.
היינט און פאלגענדע טעג!
לאנג-דערווארטעטער 100% קלאנג-פילם א. נ.
„הערצער-מעלאדיע"
הערליכער ליבעס-פילם פון אונגארישען מדבר, וואס רירט ביז צו די טיפעניש פון דער נשמה. א דראמע פון א דארפיש מיידעל, וואס איז פערליבט אין א ברוטאלען קעמפער. אין די הויפטראלען:
DITA PARLO i WILLI FRITSCH
אויסערן פראגראם: רעוועלאציאנס-קלאנג-צוגאבע
אנהויב 5.30, 7.30 און 9.15, שבת, זונטאג און יום-טוב 3.30 נ"מ
נעכסט. פראגראם: „פערפירענישען פון איראפא" מיט **Igo Sym**

ווילנער ספרים-סקלאד	פערקויף פון שול-ביכער אין אלע שפראכען	ספרים-סקלאד וושכאדניא 34 פראנט-געשעפט	פערקויף פון שרייב-מאטעריאל	פערטרעטונג פון קאלאמייער טליתים.

מחזורים 25 פראצענט ביליגער!!!
דערמים מעלדען מיר, אז דער ספרים-סקלאד „מסורה" איז איבערגעטראגען אויף וושכאדניא 34. פראנט-געשעפט און אויך אמבאכגג דורכ'ן טויער. צו בעקומען אלע ארט ספרים און לערער-ביכער, ספעציעלער אויסוואהל פון מחזורים, אויך די וועלט-בעריהמטע ווילנער רב סבנים-מחזורים, אויך מיט אידישע איבערזעצונג, ש"ס, חומשים פסוקים, משניות, מדרשים, סדורים, טלתים, גארטלען, קאפלעך, ציצית, מזוזות.
צום נייעם שול-סעזאן פערקויף פון אלערליי שול-ביכער אויך שרייב-מאטעריאל, אזוי אז דאס חדר-יונגעל קען זיך אלעס אויפ'ן ארט אנארדנען צו רעאלע פרייזען. מיר האבען בעקומען פון די ווילנער ספרים-פערלאגען גרויסע הנחות ספעציעל פאר קינדער-גמרות פאר חדרים פון פירמע ראזענקראנץ, שריפטזעצער צו ביליגע פרייזען, אזוי אז דאס ארימע קינד וועט קויפען א ליכטיגע, ריינע, פינקטליכע ווילנער גמרא צום פרייז פון א ווארשאווער גמרא. געדענקט דעם אדרעס:
א. מ. גרובשטיין, וושכאדניא 34, פראנט געשעפט אדער דורכ'ן טויער

זיכערע הילף און א רפואה
אהן א אפעראציע, אן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיסונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער ווייבער און קינדער. פערשידענע קאליקעס אין גוף פאר הויקערס און פיס
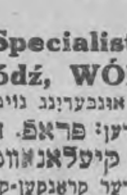
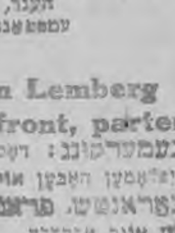
פערלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בראך ווערט גרויס אזוי ווי א מענשען-קאפ, אדער אזוי ווי א וואסער-קאן און עס פאלט אריין אין דעם כוס און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטערבליך. ספעציעל נומענע האל-באנדאזשען אויסגעצייכענט גוט דורך גרויסע פראפעסארען מיט מיינע בעהאנדלונג און פון דייטשען פראפעסאר-דאקטאר בראכגרטונג בעזונדערען וזכער דעם שווערסטען און געפעהרליכסטען בראך. אויך פאר הויקערס דערגנגען מיט הייל-קארסעטען און אפאראטען פאר פערקרומטע פיס און פלאט-פוס ספעציעלע אנגלאגען זיין די שיך. קינסטליכע גומענע פיס און הענט, גומענע זאקען פאר די גרעסטע קראנקע אדערן.
עמפפאנגט פון 9 ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אין אוועגד.
ארטאפעדישע אנשטאלט
Specialist J. RAPAPORT Ortoped von Lemberg
.Łódź, WÓLCZAŃSKA 10, tel. 221-77, front, parter
בעמערקונג: דעם ווירקליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיגט ויזעלעמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס-פראפעסארען: פראפ. ד"ר בראנאווסקי, פראפ. ד"ר י. מארישלער, פראפ. ד"ר בר. קיעלאנאווסקי און אויך אנדערע. מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע

דאנקזאגונג.
דערמיט דריק איך אויס דעם בעסטען דאנק דעם הערן דיר. י. ראפאפארט, ספעצ. פאר בראך, וועלכער נעמט אן אין לאדז, וואלטשאנסקא 10 טעל 22-177 פראנט פארט פאר זיין כמעט-מיטעגפאטען פערלעגען מיר א גומענעם הייל-באנדאזש לויט זיין מעטאדיס, דאס געלונגען אויף פריער 20 יאהר און א דאנק איהם בין איך היינט געראטעהעט אזוי, אז כיקען איהם יעדען אנצייגען דעם עמפעהלע.
Dr. BERGHOF Arzt.

Dr. med.
W. Eychner
גינעקאלאג אקושער
זגערזשער 11
טעלעפאן 134—72
נעמט אן פון 2–3 נאכמ. און פון 7½–9 אווענד.

Dr. med.
M. Kerszner
קינדער-קראנקהייטען
זשעלאזנא 16 טעל. 151-96
שפרעכשטונדען פון 1–3 און פון 5—6
אין דער לעטשניצע בזשעזשינער 11 פון 11–1 נאכמ.

אבאנעמענטס-פרייז
מיטן מעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב יו"ט—24 גר. אין דער זייט 8 שפאלטען
אין טעקסט—40 „ „ „ „ „ 60— „ „ „ „ 4 „
פאר א מיליטער-שורה: באכ'ן טעקסט—12 „ „ „ „ „ 18— „ „ „ „ 8 „
איבער דער שטאט 50 פראצ. טייערער. אויסל. 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. א ווארט

אבאנעמענטס-פרייז:
אין לאדז — 5 זל. א חודש מיט צושטעלען א היים; אויף דער פראווינץ 6 זל. א חודש אין אויסלאנד — 8 זל.
פאר'ן אינהאלט און טערמינען די אנאנסען איז די פערלאג נישט פעראנטווארטליך
די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט.

Za Wydawnictwo „Nejer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman.
Czcionkami i druk. „Nejer Folksblat". Piotrkowska 22.